

ΑΝΕΛΙΞΙΝ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

Ἡ ἀνὰ χεῖρας ἰδιότυπος ἔκδοσις, τυγχάνει πανελληνίως ἱστορική, ὡς ἐλάχιστη προσπάθεια τῆς μεγίστης ἀνάγκης μιᾶς ὁλοῦς ἀφυπνίσσεως τῆς γυναικός, ἀπὸ τὸν πνευματικὸν λήθαργον τῶν αἰώνων.

Ἱστοριοβιολογικαὶ συνθήκαι ἐπέβαλλον εἰς αὐτὴν κατὰ τὸ παρελθόν, ζῶν ἁπολυτοῦ διὰ τὴν ψυχικὴν καὶ πνευματικὴν καλλιέργειάν της, καταστάσαν ἤδη πορ' ἀξίαν, κατωτέραν τοῦ ἀνδρός.

Ὑπὸ τὰς συγχρόνους ὁμῶς κυρίως τεχνικὰς δυνατότητας ἤρχισεν ἀναπτύσσουσα εὐρυτέραν κοινωνικὴν δράσιν πλὴν, οὐκ πάντοτε μετ' ἐπιτυχίας λόγω τῆς καθυστερητέας αὐτῆς (ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν φοβερὰν εὐθύνην τοῦ ἀνδρός) συνεπαγομένης ἑλλείψεως κατανόησιν τῶν εὐθύνων καὶ κινδύνων τῆς ἐκτὸς τοῦ οἰκογενειακοῦ ἀσύλου ζωῆς.

Εἰς τὸν νεαρὸν ἀγαμὸν βίον, ἡ κατ' ἀγνοίαν ἀγνότης πλὴν τοῦ κατωτέρου ἡθικοῦ ἐπιπέδου της, ὁποτελεῖ τὴν πλέον προσφιλή ὡς πλέον εὐκόλῳ ἐξ ἀνοθεύτου λείαν, ἐκθέτουσαν εἰς πολλοὺς κινδύνους.

Ἀντιθέτως ἀξιολογικὴ αὐτοεπίγνωσις τῆς ἀγνότητος (ἀρετὴ μετὰ γνώσεως τοῦ Σωκράτους) ἀναπτύσσει τὴν ἡθικὴν ἀξίαν, καλλιεργοῦσα καὶ χαλυβδώνουσα τὴν αὐτοπροστασίαν τῆς ἐναρέτου ὑπάρξεως, ἐναντὶ καὶ τῶν πλέον ἐντέχνων παγιδῶν.

Εἰς τὸν συζυγικὸν βίον, ἡθικοπνευματικὴ ἀγωγή τῆς γυναικός καλλιεργεῖ τὴν κατανόησιν εἰς ἐνίσχυσιν ἀφοσιώσεως καὶ θείας συνεννοήσεως μετὰ τοῦ συζύγου (ἀκρογωνιαίου λίθου τῆς εὐτυχίας) καθισταμένη ὡς τὸν πλέον πολυτίμον σύντροφον καὶ κατ' ἐξοχὴν εἰλικρινῆ σύμβουλον καὶ συνεργάτην αὐτοῦ.

Εἰς τὸν οἰκογενειακὸν βίον προικισμένη μετὰ τὴν ἱερὰν ἀποστολὴν τῆς μητρότητος προσφέρει ὄχι μόνον τέκνα ἀλλὰ καὶ ἀνταξίους πολίτας μετὰ τὴν ἡθικὴν ἀγωγήν. Καλλιεργουμένη διὰ δημοσίαν ζωὴν, κατ' οὐδὲν ὑστερεῖ τοῦ ἀνδρός εἰς πάντας τοὺς τομεῖς τῆς ἐργασίας, ὡς εἶνε γνωστὸν. Ἐξ ἀντιθέτου, ἀποκλεισμός τῆς γυναικός ἀποπᾶσαν ἐκπαίδευσιν, ἀποτελεῖ ἐν ὀλίγοις ἐμπρηστικὴν θρυαλίδα κατὰ τῶν θεμελίων τῆς κοινωνίας.

Διὰ πάντας τοὺς ἀνωτέρω λόγους, καθίσταται ἡδη ἄκρως ἐπιτακτικὴ πᾶσα προσπάθεια πνευματικῆς καὶ ψυχικῆς ἀναπτύξεως τοῦ ὁλοῦ φύλλου, χάριν αὐτοῦ τοῦ πολιτισμοῦ μας.

Εἰς τὴν λαμπρὰν ταύτην προσπάθειαν, ἡ γυναῖκα, ἐπιβάλλεται, ὅπως ἀναλάβῃ πρωτεύοντα ρόλον, ὡς ἀμέσως ἐνδιαφερομένη ἀμέσως καὶ οὐσα πρὸς τοῦτο ἀρκούντως ἱκανή.

Ἐπιτακτικὴ ὁμῶς προβάλλει καὶ πᾶσα ὑποχρέωσις τοῦ ἀνδρός ὅπως ταχθῇ εἰλικρινῆς καὶ θερμὸς συμπαραστάτης αὐτῆς, ὡς ὑπῆρξεν ἐκεῖνη ἐναντὶ αὐτοῦ, ἐπὶ ὁλοκλήρους χιλιετηρίδας.

Ἀμυδρὰν σκιαγραφίαν τῆς ἀναποδράστου ἀνάγκης πρὸς μίαν τοιαύτην μεγαλειώδη κίνησιν πρὸς πνευματικὸν, ψυχικὸν, ἡθικὸν καὶ ἐν γένει ἐπαξίως κοινωνικὸν συγχονισμόν τῆς γυναικός, προσδίδει ἡ παρούσα ἔκδοσις καὶ αὐτὸς τυγχάνει ὁ σκοπὸς τῆς ἐμφανισέως της.

Εὐελπιστοῦμεν δὲ ἡ μικρὰ μας προσπάθεια θὰ εὕρῃ κάποιαν εὐνοϊκὴν ἀπήχησιν εἰς τὰς καρδίας καὶ κατανόησιν εἰς τὰ πνεύματα τῶν ἀμέσως καὶ ἐμμέσως ἐνδιαφερομένων, πρὸς τὸ συμφέρον ἀμφοτέρων αὐτῶν. Ἐγκαρδίως εὐχόμεθα ὅπως ἡ ἐλπίς αὐτῆς καρπορορήσῃ τὸ συντομώτερον ὡς ἀσφαλὴς ἀνατολὴ λαμπροτέρας ἡμέρας.

Η ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΟΜΟΡΦΙΕΣ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ



(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

3ον ΜΝΗΜΕΙΑ

Νὰ ὁμῶς πῶς εἶδαμε τὸ θλιβερὰ κατὰλοιπα τῶν πρώτων αἰώνων τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ πῶς τὰ μεγαλοπρεπέστερα ἀπὸ τὰ δημιουργήματα τοῦ Χριστιανικοῦ πνεύματος.

Τὸ φῶς τῆς Ἀλήθειας εἶχε ἔλθει καὶ αὐτὴ τὴν φορὰ ἀπὸ τὴν Ἀνατολή. Εἶναι φυσικὴ λοιπὸν

ἡ μυστικιστικὴ ἐπίδρασις τῆς θρησκείας ἐπὶ τὸν μνημειῶν. Μία ἀμόρφωτα κατανυκτικὴ μετὰ δάκρυ τοῦ συναίσθημα τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ ὁραίου, ποὺ εἶναι ἀπομεινάρη τῆς παλαιᾶς Ἑλληνικῆς θρησκείας. Μὰ ἂς ἀφήσω νὰ μιλήσουν μόνον οἱ τὰ μνημεία. Αὐτὰ μιλοῦν πρὸς καθαρὰς στίς καρδιὰς τῶν ἀνθρώπων. Μιλοῦν στὴ γλῶσσα τῆς ἱστορίας καὶ τῆς τέχνης.

Εἴμαστε ἔξω ἀπὸ τὴν Χριστιανικὴν κατακόμβην, ποὺ θρῆσκονται κοντὰ στὴν Ἀπείραν ὁδόν. Ἐνὰ σφίξιμο νιώθω στὴν καρδιά, καθὼς κατεβαίνω εἰς ἀποτομὲς σκάλες καὶ προσχωρῶ εἰς πολυδαίδαλες στοᾶς ποὺ εἶναι μέσα στὴ γῆ.

Στὰ πορῶδη τοιχώματα τῶν στενῶν καὶ σκοτεινῶν αὐτῶν διαδρόμων, ποὺ ἔχουν μήκος δύο περίπου χιλιόμετρων εἶχαν λαβεῖν ἐπαλληλοὶ τάφοι γιὰ τὴν ταφὴν τῶν πρώτων Χριστιανῶν, ἐνῶ γιὰ τοὺς μάρτυρες ὑπῆρχαν κατὰ διαστήματα εἰδικὰ ἀνδράγματα. Αὐτὰ ἀπετέλεσαν καὶ τὰ ναυδῶρια ὅπου οἱ πρώτοι Χριστιανοὶ διωγμένοι ἐτρεχαν νὰ

—Συνέχεια εἰς τὴν 6η σελίδα



ΕΡΩΣ

Ὁ μόνος ... ἀνὴρ εἰς ὃν ἐπετρέπη ἡ συμμετοχὴ εἰς τὴν παρούσαν ἔκδοσιν ὡς ἄκρως εὐμενὸς διακείμενος πρὸς τὸ ὄρατον φύλλον.

ΑΠΟΛΥΤΩΣ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΙ ΚΥΘΗΡΑΪΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΑΘΗΝΩΝ-ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Πρὸς ἀναγκαίαν προστασίαν
ἐξεύρεσιν ἐργασίας καὶ
ἀποκατάστασιν ἀνδρῶν κοριτσιῶν μας

ΕΝΩ Η ΚΥΠΡΟΣ ΑΓΩΝΙΖΕΤΑΙ

... ΜΙΣΩ ...

(Γραμμένο στὴν αἴθουσα τῆς διδασκαλίας)

«Οὐ τοὶ συνέχθην, ἀλλὰ συμ-
φιλεῖν ἔφυν»! Δὲν τὸ ἦρα τό-
τε ξένο, ὅταν τὸ ἀκούσα. Καθό-
λου! Ἰδίως σὰν ἐκαμίριζα με-
τὰ ἀπὸ στιγμιαίας ἐξάψεως, τὸ
ἔλεγα καὶ κύτταζα τὸν καθρέ-
φτῃ τὰ μάτια μου σταθερά,
κατάματα. Ἦτος τὸ θεωροῦσα
φυσικὸ γιὰ τὸν χαραχτῆρα μου.
Γιὰτὶ νὰ μισῶ; Μονάχα ἡ κα-
λωσύνη, ὅλα στὸν κόσμον χάνον-
ται, μόνη ἀπομένει ἐκεῖνη! Ἡ
ἀρχὴ τῆς λατρείας μου γιὰ τὸν
Πολέμην ἦταν αὐτὸς τοῦ ὁ ὑπέ-
ροχος, ὁ τόσο ἀνθρώπινος στί-
χος. Μίλησε στὴν ψυχὴ μου καὶ
αὐτὴ ἡ οὐράνια μιὰ καταστά-
λαξε καὶ καρφώθη στὸν βυθὸ
τῆς τὸν ἀπύθμενο. Καρφώθη!

Αὐτὴν τὴν στιγμὴ κοκινίζω
τρομερά. Ἐγὼ πλέγμα κατωτε-
ρότητας ἴσως. Ὑπῆρξα καὶ μπο-
ρεῖ ἀκόμα νὰ εἶμαι μὴ κοινὴ
ἐπιπόλαια. Ποτὲ δὲν ἔπρεπε νὰ
πιστέψω πῶς αὐτὴ ἡ ἰδέα καρ-
φώθη στῆς καρδιάς μου τὰ μύ-
χια. Εἰλικρινὰ ντρέπομαι, ὅχι
γιὰ τὸ τωρινὸ μου συναίσθημα,
τὸ συναίσθημα, ποὺ ἔχει γίνε

δηλητηριασμένη ὄξεντρα, λυσσα-
μένη καὶ θέλει νὰ δαγκώσῃ,
νὰ δηλητηριάσῃ, νὰ σκοτώσῃ,
ἀλλὰ γιὰ τὴν παιδαριώδη πίστη
μου. Δὲν σκέπτομαι σὰν τὴν
Ἡλέκτρα: «Γεννήθηκα μονάχα
νὰ μισῶ. Μισῶ!» Ὁχι! Ἄν
τὴν εἶχα μπροστά μου κανεὶς
δὲν θὰ μπορούσε νὰ μ' ἐμποδί-
σῃ. Μ' ἔνα μου λόγῳ θὰ τὴν
ἀναποδογύριζα ἀνεπανόρθωτα.
Γιὰτὶ μισῶ ὠρμισμένους. Ὁχι
ὅλους. ΜΙΣΩ τὰ ἀγγλικά τέρα-
τα, τοὺς ὑπέροχους σκηπτροῦ-
χος ἐνὸς πολιτισμένου βαρβα-
ρισμοῦ, τὰ ἡθικά αὐτὰ «ἐξαμ-
βλώματα». Δὲν δειλιάζω σ' ὅλον
τὸν κόσμον νὰ φωνάξω πῶς ἂν,
ἔνα καὶ μόνον πρόσωπο ἐκπρο-
σωποῦσε τὴν αἰσχρὴ Ἀλβιόνα
καὶ πάλι τίποτε δὲν θὰ ἦταν δυ-
νατὸ νὰ με ἀνακατίσῃ. Οὐτε
ἔτσι, οὐτε δαίμονες! Θὰ τὴν
ἐστραγγάλιζα οἰκτρά, ὅπως αὐ-
τὴ στραγγαλίζει τὰ ἰδανικά!
Ἦθελα τὰ χέρια μου, ἦθελα
δλὴ νὰ βαφτῶ στὸ ἐκφυλισμένον
αἷμα της, ὅπως αὐτὴ ἡ «ἐνδοξος»
—Συνέχεια εἰς τὴν 4η σελίδα



Πλῆσιμο



Ἀρεμεγα

Η ΕΠΙΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΣΠΗΛΙΑΣ ΚΥΘΗΡΩΝ

Γιὰ τὴν σπηλιὰ τῆς Ἀγ. Σο-
φίας Μυλοποτάμου ἔχουν γρα-
φεῖ πολλὰ καὶ σὺν κυθηραϊκῆς
ἐφημερίδας καὶ στὸν ἀπὸ ἑλλη-
νικὸν τύπο.

Ἀς ἐλπίσωμε πῶς καὶ ἡ ἐ-
ριστικὴ κίνησις, ποὺ θὰ δημι-
ουργήσῃ μὴ μῆρα μετὰ τὴ δι-
ευθέτησίν της θὰ εἶναι τόσο ζω-
ηρὴ ὅσο τῆς ἀξίζει.

Γιὰ ὅσους ὁμῶς θὰ θελήσουν
νὰ τὴν ἐπισκεφθῶν ἔστω καὶ
ἀπὸ τώρα μετὰ τὴ λάμπα λουῖς,
ποὺ πρόθυμα ὁ ὁδηγὸς τοῦ σπη-
λαίου κ. Ἀνδρέας Ποτήρης ἔχει
πάντα ἔτοιμη, νομίζω, πῶς δὲν
εἶναι ἀχρηστες μερικὲς πληρο-
φορίαι.

Στὴ σπηλιὰ Ἀγίας Σοφίας
Μυλοποτάμου σήμερα ἡμπορεῖ
νὰ πάη κανεὶς μετὰ τὸ μονοπάτι
ποὺ εἶναι χαραγμένο καὶ ποὺ
ἀρχίζει ἀπὸ τὸ δρόμο τῆς Κάτω
χώρας Μυλοποτάμου, σὲ μισῆς
ὥρας πορεία.

Τὸ παλιὸ κάστρο μετὰ τὴς ἐ-
ρειπωμένες ἐκκλησίας του στὸ
τέλος τῆς Κάτω χώρας σὰν μὴ
βαποριοῦ, ποὺ ἔξῃ πρὸς τὸ
ἐμπρὸς τοῦ βύθισμα, εἶναι ἔνα
ἀπὸ τὰ πρὶν ἐντυπωσιακὰ τοπία
τοῦ δρόμου αὐτοῦ.

Τὸ βύθισμα ἀποτελεῖ τὸ λαγ-
κάδι, τὸ ὁποῖο προχωρῶντας
πρὸς τὴ θάλασσα περνᾷ κάτω
ἀπὸ τὴ σπηλιὰ καὶ ὁρᾷ ἄνω
τελειώνει στὴν ἐκβολὴν του.

Τὸ μονοπάτι ἂν καὶ περνᾷ
ἀπὸ δύσβατο μέρος ἀποζημιώνει
τόσο πολὺ μετὰ τὴ θέα πρὸς τὴν
ἀνοικτὴ θάλασσα ἀπὸ τὴ μὴ
καὶ πρὸς τὰ μαῦρα γαρεμὰ ἀπὸ
τὴν ἄλλη, ὥστε ἀγόγγυστα δέ-
χεται κανεὶς τὸν κόπο ποὺ ἀ-
παιτεῖ.

Ὁ δρόμος ποὺ θὰ ὁδηγῇ ἀρ-
γότερα στὴ σπηλιὰ θὰ βρισκται
στὴν ἀπέναντι δεξιὰ πλαγίᾳ τοῦ
λαγκαδιοῦ, ποὺ περνᾷ κάτω ἀπὸ
τὴ σπηλιὰ καὶ ποὺ οἱ ἐπισκέπται
θὰ φθάνουν στὴν εἰσόδὸν της
περνώντας τὸ λαγκάδι μετὰ γέ-
φυρα καὶ ἀνεβαίνοντας ἔνα μο-
νοπάτι μετὰ σκαλάκια μετὰ ἐντελῶς
διαφορετικὴν θέα.

Πρὶν φθάσωμε στὸ σπήλαιο
καμνὶ εἰκοσαριὰ μέτρα ἀπὸ τὸ
παλιὸ μονοπάτι ὑπάρχει ἔνα μέ-
ρος σχετικὰ ἐπίπεδο σὰν μπαλ-
κόνι, 50 μέτρα περίπου πάνω
ἀπὸ τὴ θάλασσα. Τὸ μπαλκόνι
αὐτὸ εἶναι ἀληθινὰ ὀνειρώδες
μεταβύττειρε, ποὺ μετὰ φεγγάρη
ὅταν ὁ καιρὸς εἶναι ἥρεμος γίνε-
ται μὴ ἀπὸ τὴς ρομαντικώτερας
τοποθεσίας τοῦ νησιοῦ.

Τὸ σπήλαιο ἀρχίζει μετὰ μὴ
γαλαρία εὐρύχωρη ἀνοιγμένη
ὁμῶς ἀπὸ τὴς προσχώσεις ποὺ
εἶχε, μετὰ τὸν κόπο παλῶν χει-
ρῶν, οἱ ὁποῖοι ἦθελαν νὰ
κρυφθῶν μέσα καὶ ἔνα ἱερὸ θυ-
σιαστήριον τὴν μικρὴ ὀρθόδοξὴ
ἐκκλησίαν τους. Ἐνα τέμπλο
μετὰ καλὸς γραφισμένους τοιχο-
γραφίαις εἶναι τὸ πρῶτο αἰε-
τόπρεκτο ποὺ βρισκομε στὴ σπη-
λιὰ. Τὰ χρώματα τῶν τοιχογρα-
φιῶν εἶναι τόσο ζωηρά, ὥστε
φαίνεται σὰν νὰ τὰ ἔβαλε μόλις
πρὸ ὀλίγου καιροῦ ὁ ζωγράφος.
Καὶ εἶναι ἀκόμα τόσο φαντα-
στικὰ ὥστε καὶ οἱ ζωγραφισμέ-
νοι ἄνθρωποι φαίνονται νὰ κιν-
ηθοῦν ἀπὸ τὴ θέσιν τους. Δυ-
στυχῶς τὸ τέμπλο αὐτὸ μετὰ
τοιχογραφίας ἀρχίζει νὰ δείχνει
τὰ πρώτα σημεῖα τῆς ὑποχωρή-
σεως του μπροστὰ στὸ χρόνο,
γιὰτὶ σὲ μερικὰ μέρη ἔχει σκά-
σει. Ὑπάρχει ὁμῶς τρόπος νὰ
φυλαχθῇ τὸ τέμπλο αὐτὸ καὶ
δὲν θὰ πρέπει νὰ ἀμελήσουν νὰ
τὸν ἐφαρμοδίσουν ἐκεῖνοι ποὺ ἀ-
νέλαβαν νὰ ἀξιοποιήσουν τὴ
σπηλιὰ.

Σ' αὐτὸ τὸ μέρος ὑπάρχει
παράδοσις ὅτι βρέθηκε τὸ λεί-

πνοὺ τῆς Ἀγίας Σοφίας ἡ ὁ-
ποία κατοίκησε τὴ σπηλιὰ.

Μετὰ τὸν τοῖχον τὸν σχημα-
τίζει τέμπλο ἀπὸ μὴ πόρτα ποὺ
ἔχει στὴ μέση μπαλκόνι, ὁρι-
στερὰ ἔχομε, πιστὸ τὸ καὶ ἡ ἐ-
κκλησία μετὰ τὰς σταλακτιτῶν
τοῦ ὁλοῦ ἡ φῶς θέλοντας
ἡμὶν δὲ τὴν ἀνέλαμψε κατὰ
ἕνα μέρος μετὰ λίθινον γλυστερὸ
συνεῖα μετὰ τοὺς σταλακτιτῶν.

Στὸν τοῖχον τῆς μικροῦς τῆς
ἐκκλησίας εἶναι ἀκόμη μὴ
γυρνέτω μετὰ σ' ἕνα σταλακ-
μίτη, ποὺ ἔνα ὅλο τὸ χρόνο
νερό, δροσερὸ τὸ ὁλοκαίρι, καὶ
εὐχάριστο τὸν χειμῶνα.

Δεξιὰ ὑπάρχει μὴ λιμνοῦλα
κρυμμένη ἀπὸ σειρὰ σπηλίων ποὺ
ἀπὸ τὰ κενὰ τοὺς ἡμπορεῖ νὰ
τὴ δοῦμε ἂν δὲν θέλωμε νὰ
περίσωμε δεξιότερα γιὰ τὴ
φθάσωμε στὴν ὀχθὴν της. Μετὰ
σ' αὐτὴ τὴ λιμνοῦλα καθρεφτί-
ζονται οἱ στίλοι ποὺ τὴν περι-
κλείουν, τόσο ζωηρά, ποὺ θαρεῖ
κανεὶς πῶς θὰ τοὺς πιάσῃ σκύ-
βοντας μέσα στὸ νερὸ τῆς
γαλινί. Πάνω ἀπὸ τὴ λιμνοῦλα
οἱ σταλακτιτῶν εἶναι τόσο καλὰ
τοποθετημένοι ὥστε κάνουν
ἕνα πλαῖο πολὺ ἐντυπωσιακόν.

Πρὸ μέσα στὸ σπήλαιο λίγα
σκαλάκια καὶ πέραςμα μετὰ
στύλων μᾶς φέρνει σὲ μὴ στενὴ
δίοδο, ποὺ τὴν περνῶμε σκύ-
βοντας λίγο γιὰτὶ ἡ ὁροφὴ εἶναι
χαμηλὴ.

Μετὰ τὴν δίοδο αὐτὴ βρισκό-
μαστε στὴν πρώτη αἴθουσα 20
περίπου μέτρων μήκους.

Σ' αὐτὸ τὸ μέρος ἀρχίζει τὸ
σκοτάδι, μετὰ τὸ μυστήριόν του.
Ἡ λάμπα μᾶς φέγγει νὰ βαδι-
σωμε στὸ μέσον σταλακτιτῶν
καὶ λεκανῶν, ποὺ ἄλλοτε εἶχαν
νερὰ καὶ σχηματίζανε λιθώματα
μετὰ ὅποια εἶναι καλυμμένο τε-
λείως τὸ ἀρχικὸ δάπεδο τῆς
σπηλιάς.



Μόλις μποῦμε στὸ θάλαμο
αὐτὸ ἀριστερὰ μας μετὰ τῆς
αἰθούσης αὐτῆς καὶ τοῦ πίσω
ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν μέρος ὁ
παρὲς μικρὸς θάλαμος μετὰ
στύλων, σταλακτιτῶν καὶ στα-
λακτιτῶν, στὴ μέση τῶν ὁποίων
μὴ λιμνοῦλα σὰν μπανιέρα ἔχει
πάντοτε ἀρκετὸ νερό. Ἡ φαν-
τασία ὀνόμασε τὴν λιμνοῦλα αὐτὴ
«λουτρὸ τῆς Ἀφροδίτης», ποὺ
ἡ ὁραία θεὰ, κρυμμένη μέσα
στὸ μπάνιον τῆς καθρεφτιζότανε ἐδῶ
ἀνεμόλητη στὸ διάφανο αὐτὸ
νερό.

Ἡ μεγάλη αἴθουσα ποὺ φθά-
σαμε ἔχει ἀνοίγμα πρὸς τὸ ἐσω-
τερικὸ τῆς σπηλιάς, ποὺ φαίνε-
ται νὰ κλείνεται ἀπὸ μεγάλους
στύλους ἀνάγλυφους. Διὰ μέσον
τῶν στύλων αὐτῶν εἴμαστε ὁ-
πορευόμενοι νὰ περάσωμε ἀνη-
φορίζοντας καὶ κατηφορίζοντας
πίσω τους μερικὰ σκαλοπάτια
γιὰ νὰ προχωρήσωμε. Ἀλλὰ
πρὶν τὸ ἐπιχειρήσωμε μπρὸς
στὸ ἀνοίγμα αὐτὸ ἕνας μεγάλος στύ-
λος χονδρὸς πεσμένος χάμα ποὺ
μοιάζει σὰν βαρέλι μὴ ἀνυσπᾷ
—Συνέχεια εἰς τὴν 3η σελίδα

Ο Μ Ο Ρ Φ Ι Α Κ Α Ι Π Ν Ε Υ Μ Α

ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

“Αν θέλουμε να έχουμε ήρωες, πολιτικούς και φιλόσοφους, πρέπει να αποκτήσουμε μορφωμένες γυναίκες.”

Α. Ανταμς

“Η ζωή της γυναίκας είναι αγάπη, πόνος και αφοσίωση.”

Μπαλζάν

“Υπάρχει μία γυναίκα στην αρχή κάθε μεγαλοφυΐας.”

Μπαλζάν

Οι γυναίκες τα γνωρίζουν όλα από ένστικτο.”

Μπαλζάν

“Η πραότητα κι’ η ύπακοή, είναι τα πιο λοχυρά δπλα της γυναίκας.”

Μπαλζάν

Στις γυναίκες η αιγή φέρνει κοσμιότητα.”

Σοφοκλής

“Η ψυχή της γυναίκας είναι μυστηριώδης ακόμη και για αυτήν την ίδια.”

Μαργαρίτη Πρεβιά

“Η έντιμωσι που προκαλεί ή θεία μιας γυναίκας, έχει μεγαλύτερη σπουδαιότητα από αυτή που προκαλεί το φόρεμα, που φοράει.”

Καρνέτσι

“Ο κόσμος ήταν άχորος, ο κήπος ήταν άφιδος και ο άνθρωπος ο έρημιτης αναστέναζε, ώπου η γυναίκα χαμογέλασε.”

Καμπέλ

“Η δημιουργία της γυναίκας είναι η πιο όμορφη έμπνευσι του Θεού.”

Οδγκώ

“Η παληκαριά των γυναικών είναι η σεμνότητα.”

Λούμπκ

Μία σεμνή γυναίκα ντυμένη με δλη τη γυναικεία χάρι, είναι το τρομερότερο πλάσμα της δημιουργίας.”

Γκολτσμίθ

“Ο άνθρωπος να σέβεται τη γυναίκα που σ’ εγγενήσε.”

Κοράνιο

“Η καλή νοικοκυρά είναι δούλα και κυρά.”

Ελλην. Παροιμία.

Το βελόνι κι’ η κλωδιά κάνουν τη νοικοκυρά.”

Ελλην. παροιμία

Είναι τόσο ωραίο το δάκρυ στα μάτια μιας δμορφης, ώστε κι’ ο έρωτας μόλις τολμάει να το σφουγγίσει μ’ ένα φιλή.”

Βύρων

Οι κοπέλλες πρέπει να γίνουν σύζυγοι, να γίνουν μάνες, για να εκπληρώσουν δλοκληρωτικά την πανάγια γυναικεία αποστολή τους.”

Φ. Κάμπλ

“Η γυναίκα πρέπει να έχει άρετη στην καρδιά, αγνότητα στο μέτωπο, γλυκύτητα στα χείλη κι’ έργατικότητα στα χέρια της.”

Μασσενζέ

Οι γυναίκες είναι ικανές απ’ το μηδέν να κάνουν το πέν.”

Ντισογιέφσκυ

Οι γυναίκες δεν θέλουν μόνο να κατακτούν, μα και να κατακτιούνται.”

Θακερύ

“Η ενάρετη γυναίκα είναι σαν τον καφρέφτη, που το καθαρό και λαμπερό του κρύσταλλο λερώνεται και σκοτεινιάζει με την παραμικρότερη πνοή που το εγγίζει.”

Θερβάντες

Το γυναικείο μυαλό είναι τρομερό στην κατάσταση τεχνασμάτων.”

Ευριπίδης

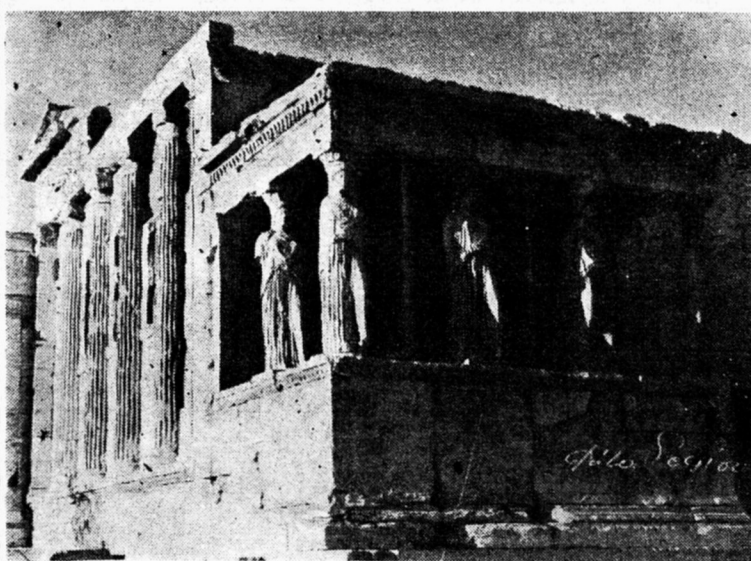
“Η σιγή κι’ η μεριμνοσύνη είναι τα καλύτερα στολίσια της γυναίκας, επίσης το να μένει ήσυχα στο σπίτι της.”

Ευριπίδης

“Η σοβαρότητα των γυναικών είναι κάτι που τους ταιριάζει και τους μεγαλώνει την ομορφιά.”

Δά Ρουσοφουκό

Η ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΣ



Το Έρεχθειον και οι Καρυάτιδες

Ναός Ιονικού ρυθμού άφθαστου αρχιτεκτονικής. Έτελούντο εις αυτόν οι αρχαιότεροι λατρείαι των Αθηνών ως η του μυθικού βασιλέως Έρεχθέως, έξ ου και το δνομα του ναού.

Αι Καρυάτιδες προήρχοντο εκ του χωρίου «Καρυαί» της Λακεδαιμόνος, των οποίων οι άνδρες κατά μίαν παράδοσιν έφονεύθησαν υπό των Έλλήνων, διά συμφωνίαν των μετά των Περγών. Έχθησαν δέ αυτοί εις αιχμαλωσίαν και προς ύποτιμήσιν των φέρονται στηρίζουσαι στοάς οικοδομημάτων. Κατ’ άλλην παράδοσιν αι Καρυάτιδες παρθένοι προέβαιναν εις λατρευτικούς χορούς της Άρτέμιδος φέρουσαι βραχύν χιτώνας. Η ως άνω προβολή των έκαλείτο και «πρόστασις».

Κυθήριαι,

“Όπου της γής.

Προτιμείτε με υπερηφάνειαν τούς Κυθηραίους Λαϊκούς χορούς.

Πρός τιμήν της Πατρίδος σας της αξιοπρεπείας σας της Όμορφιάς και της Τέχνης.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΥΘΗΡΑΪΚΕΣ ΜΑΝΤΙΝΑΔΕΣ

—232—

“Αρχισε γλώσσα μου να λές κι’ άχελύ μου μελέτα κι’ έσύ καυμένη μου καρδιά δσα κιάν έχεις πέ τα.”

—233—

Οι μαντινάδες κι’ οι σκοποί τούς νιούς παρηγορούνε σαν τις ψυχές που καρτερούν παράδεισο να δούνε.

—234—

Γιά ιδέστε νιοί γιά ιδέστε νιές έρωτοτυπημένοι τό τι πατήρι ο έρωτας που έχομε οι καυμένοι.

—235—

“Ω λογισμέ περήφανε καινούργιοσκορπισμένε βάσανα που μου τάδωζες άναθεματισμένε.”

—236—

Βόηθα μου τύχη βόηθα μου πρόφαξε ριζικό μου κι’ εις άλλονε να μνή το δω τό ντέρτι το δικό μου.

—237—

Δέν είναι πράμα να πονεί πράμα να θανατώνη σαν την αγάπη την κρυφή που δέν ξεφανερώνει.

—238—

Στής θάλασσας τα κόματα θά πά να στήσω τέντα γιά να περνά η αγάπη μου να πιάνομε κουβέντα.

—239—

Τής θάλασσας της έταξα μαντήλι κεντημένο να φέρη την αγάπη μου όπου την περιμένω.

—240—

Τής θάλασσας κρατώ θυμό τοδ βαποριού άμάχη που πήρε την αγάπη μου και μ’ άφησε μονάχη.

(Λαογραφική συλλογή του «Κυθηραϊκού Τύπου».

—241—

“Ως ξεχωρίζει το νερό πό της έληας τό λάδι έτσι χωρίσημα κι’ έμεις κι’ ο νοός μου δέν τό βάζει.”

—241—

“Εγώ δέν είμαι κοτσυφός νάχω μακριά τη γλώσσα να σου φωνάξω δυνατά τρέξε και με σκοτώσα.”

—243—

“Έχεις κορμί ζωγραφιστό μεσοδλα δαχτυλίδι και βρίσκεσαι στον Κάλαμο καμάρη και στολίδι.”

—244—

Κομμάτια να με κάμουνε σαν τό κουκί τό ρύζι, ένα κομμάτι απ’ αυτά θε νάρθη να σ’ όρίζει.

—245—

Και με τό φως σου βλέπω γώ και μέσ στο νού μου σ’ έχω και με τό καίρει σου πατώ στη γής και τρέχω.

—246—

Νερό κρατώ στο χέρι μου κι’ άνθη στην κοψά μέσα τα μάτια σου με πιάσανε τα φρύδια σου με δέσα.

—247—

“Εμίλησες κι’ έμύρισες κι’ η μυρωδιά σου βγήκε κι’ η άχνα του προσώπου σου μέσ την καρδιά μου μπήκε.”

—248—

“Όσο τη φεύγω τη φωτιά ή φλόγα της με καίει τίνος να παραπονεθώ που ή τύχη μου τα φταίει.”

—249—

Μήν δεσπετεύεις άνθρωπο που σ’ έγκρεμό σπαράζει γιάτ’ ειπ’ ή μοίρα δίβουλη κι’ άνεβοκατεβάζει.

Η ΡΙΜΑ

ΕΡΩΤΙΚΟ

Μιά Κεριακή και μιά Λαμπρή και μιά ανύγη ημερά έσυναπαντηθήκανε ο νιός κι’ η περιστερά.

“Εβγαίνε ή κόρη από λουτρό κι’ ο νιός από μπαμπέρη κι’ άντικρυνό τό πέρασμα και πρώτο τό σεφέρι.”

“Εστάθη ο νιός κι’ έλόγιαζε πό ποδ να πρωταρχίση κι’ ίντα κουβέντα να της πη να την καλοκαρδίση.

Ζάχαρι της άρχινησε και μέλι δευτέρωνει και με γλυκότητα και νού την κοπελιά σιμόνει.

Γιάσου ψηλή γιάσου λιγνή γιάσου μαυροματούσα

πόδ δντες σε γέννα ή μάνα σου όλα τα δέντρη άνθοῦσαν.

Τά δέντρη άνθοῦσαν ζάχαρι και τά βουνά πιπέρι κι’ ή μάνα σου σε γέννησε γιά να σε κάμω ταίρι.

Θωρρώ κάτι καλό γιά μάς κι’ αγάπη ναι στο νού μας κι’ άς την ξεφανερώσωμε ο ένας τ’ άλλονοῦ μας.

“Εσύσαι ταίρι μου κι’ έγώ είμ’ αγαπητικός σου και πιάσε δά τό χέρι μου και δός μου τό δικό σου.

Κι’ άνε ρωτάς και γιά φιλή στέκ’ ή αγάπη στέκει κι’ είναι και δυνατότερη από τ’ άστροπελέκι.

Σύζυγος, ή προσφιλέστερη άδελφή

ΣΤΙΓΜΙΟΤΥΠΑ

Καταχωρούμεν όλίγα σκίτσα ένδεικτικά του καυμού της ξενητιάς.

Γηραιά κυρία συνεχάρη νεο-νύμφους και ακολουθώς έλιποθύμησεν. Συνελθούσα δέν ήδύνατο να συγκρατήση τα δάκρυα, διότι άνεχώρησαν πρό καιρού τρείς θυγατέρες της δι’ Αυστραλίαν, ίσως διά να μη τ’ άπαντί-δι ποτέ.

Νεάνις, μετηνάστευσε πρό έ-τών εις Αμερικήν. Αναχωρού-σα ήσπασθη με λυγμούς, τον τοίχον της πατρικής οίκιας. “Εκ-τοτε ή μικρή άδελφή της ήσπά-ζετο συχνά τό σημεϊον εκείνο του τοίχου.

“Η μετανάστις όμως απέθανε “Η μικρή έσυνέχισε με άμίλητον πόνον τούς άσπασμούς εις τό προσφιλές εκείνο σημεϊον, δι-τι απέμεινε από την άπωλεσθεί-σαν διά παντός άδελφούλαν της.

“Από έπιστολήν Κυθηρίας προς τον σύζυγόν της έν Αυστραλία: Βερυκοκιάς βερούκοκο και στο γιάλο ριγμένο άχι ξενητεμένο μου κι’ ακόμα περιμένο. Ψυχή, ζωή και μάτια μου κρυφή παρηγοριά μου πιά χέρια σ’ αγαλιάζουσε και λείπουν τα δικά μου.

“Όστις επιθυμεί να...μετρήση τον σπαραγμόν της μεταναστεύ-σεως, άς παρακολουθήση την σκηνήν του...τελευταίου ίσως άποχαιρετισμού των μεναστών από τούς οικείους των εις Καψά-

λι και Αγ. Πελαγίαν. Και εάν ή πέννα του ευσταθήση, άς περιγράψη τό άπερίγραπτον.

“Απειρα τά δράματα της μαύ-ρης ξενητιάς, όσον και άν... έμ-πορικώς λιβινίζονται οι άριστά έγκατεστημένοι” εκεί συμπα-τριώται μας, πράγμα που συνε-χώς άναξείη την φοβερήν πλη-γήν της άποδημίας, ως έλαιον άναισθητός ριπτόμενον εις πυ-ράν έμπρηστοῦ, έρημοῦσαν τά πάντα. Παρά πᾶσαν έπαγγελί-αν, τό άντιστάθμισμα τυγχά-νει μηδαμινόν, καθ’ όσον έλά-χιστοι προστίθενται εις την χο-ρείαν των “έκλεκ-ών” ένω οι πλείστοι ματαιώς άναζητούν ναύ-λα έπιστροφής. Και τό δράμα είναι πάντοτε δράμα είτε εις διασημότητας εμφανίζεται και προς χάριν των διατυμπανίζεται είτε εις ταπεινάς ύπάρξεις και διέρχεται βωβόν.

“Ιδού τό δράμα των ταπεινών ως τό αποδίδει ο Παλαμάς:

«Είναι κάποια δράματα σε κάποιες χώρες ώρες δίχως άστροπόβροντα κι’ άνεμικές και μπόρες.

Είνε κάποια δράματα σκληρά ξετυλιγμένα στής ζωής τα ταπεινά και τά συνηθισμένα.

“Ω δραμάτων δράματα με σφραγισμένα χείλη π’ άγραφα κι’ άφάνταστα σάς παραιτούν Αισχύλοι!»



Χερσόνυλος

ΔΗΜΟΤΙΚΑ

Γιά ιδέστε καιρό γι’ αρμένισμα μπανάσας γιά τραγούδια γιά ιδέστε γλυκοφιλήματα που θέν τα κοπελούδια.

Γιά ιδέστε μαρε σεις παιδιά ο έένος με την ξένη πώς γέρονται δικολογία και φίλοι μισοτεμένοι.

“Εσύ πό τα κι’ έγώ πό δω κι’ ο τοίχος εις τη μέση τάξε κερύ στην Παναγία να γκρεμιστή να πέση.

“Ω, Παναγία και φέρτονε τον αγαπώ τό βράδυ και να σου φέρω ένα κερί κι’ ένα καντήλι λάδι.

“Εγώ γιά τό χατήρι σου ραγιά ν’οίξα στο χέρι και φουντανέλα στην καρδιά γιά να σε κάμω ταίρι.

Μηλιά μου Λειβαδίτικη των αγοριών εικόνα μωρτιά Παλιοπολιτική των κοριτσιών κολώνα.

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

“Άλλοις που δέρνουν δεκοτώ και δέν τον δέρνει ο νοός του.

Καθένας κλαίει τον πόνο του κι’ ο μωλωνάς τ’ αβλάκι.

“Αν δέν άγειρή γάϊδαρος πέτρα δέν ταξειδεύει.

“Όσα λύνονται με χέρια τί τά θέλουν τά μαχαίρια.

“Η χάρη θέλει αντίχαρι και πάλι χάρη νάνε.

Τά γράφ’ ή μοίρα στο χαρτί πελέκι δέν τά κόβει.

Του κακού καιρού τά γνέφια άλλα πάνω κι’ άλλα κάτω.

Βρήκανε τρελλό παπα κι’ όλη μέρα λειτουργά.

Τό πολύ περίσσο, χαλά τό ύσο.

Πέριςυ κάη τό μαλλί κι’ έφέτο άκούστη ή τσίγκνα.

“Όπουνε απόξω απ’ τό χορό πολλά τραγούδια ξέρει.

“Από την έγνοια σου άντρα μου έξήσασ τ’ ύνομά σου.

Κάλλιο φτωχή νοικοκυρά παρά πλούσια κόρη.

Κάλλιο πέντε προβατάκια παρά δέκα παραδάκια.

Κάλλιο πέντε και στο χέρι παρά δέκα κι’ άκαρτέρι.

Κι’ άν κάμης και καλό παιδί τό πράμα του τό θέλει.

Στά πατρικά σου κλήματα και στα προκιά σου βάτους.

“Ελθές πό τον παπού σου κι’ άμπελί του κυρού σου.

Νά λείπουν τά πιπέρια σου να ιδω τις μαγερείες σου.

“Απόξω μπέλου, μπέλου και μέσα δέν έφέλου.

Βάρδα πό μάνα κι’ άδερφή κι’ απ’ άσκημη ξαρδέρη.

Δέν ειπ’ τά πλούτη γονικά κι’ ή φτώχη άναγορία.

“Άλλοι τάχαν άλλοι τάχου κι’ άλλοι μέλλουσι να τάχου.



Μάγνιμος

ΕΥΘΥΜΑ ΚΑΙ ΣΟΒΑΡΑ

ΤΑ ΣΟΒΑΡΑ

“Η σεβαστή πρεσβυτίς Άλοιζανίκων κ. Άγγελίνα Νικ. Σαμίου, δίσπασεν αλώως τό φράγμα του αιώνος άγούσα ήλικίαν 102 έτών μέ... μακράν προοπτικήν και ακολουθουμένη υπό τρισεγγονών.

“Αρκετά άλλαι συμπολίτιδες κατέκτησαν ήδη τά 90 έτη και πλησιάζουν τό «μέγα φράγμα».

“Όπερ μαρτυρεί, της Κυθηρίας την ζωτικότητα.

Πτωχή άγρότις προσέφερεν εις την έφημερίδα μας τό αντί-τιμον ένός ήμερομηνίου της λέ-γουσα: “Νά πάρετε χαρτί να γράψουνε οι γυναίκες”.

ΚΑΙ ΤΑ ΕΥΘΥΜΑ

Κυρία ύπερ τό δέον... πρα-κτική, έζητήσε πληρωμήν διά λαογραφικήν φωτογραφίαν της και εις άρνησίαν παρετήρη-σε: “Νά ιδώ ποιο κορόϊδο θά σάς δουλέψη τζάμπα”.

Εις πρόσφατον χοροεσπερίδα, νεάνις άποτυχοῦσα έρωτικώς, έ-τραγούδησε χαιρετικάως εις χο-ρεύουσας άντίζηλον, την κατω-τέρω μαντινάδαν:

“Εσύ χορεύεις μπρός όμπρός κι’ άλλοι στα πολεμοῦνε κι’ όσο θά στα μπητίσουνε τόσο καλό να ιδούνε”.

Προληπτική δεσποινίς έμμού-τζωσε και με τά δύο χέρια τον

πατέρα της «άπλυτη» ακόμη μετά την πρωινήν έγερσιν κατά τό τυπικόν της «γυγτείας» διά να ξεαλειφθοῦν οι «μυρμηκίες» των χειρών της και ως ήτο φυσικόν ξευλοκοπήθη άγρίως.

“Εξαγριωμένη χωρική... έξέ-καμε την «γουρσύναν» της, δι-ότι ο σύζυγός έτραγούδησεν εις χορόν την ακόλουθον μαντι-νάδαν:

“Εφέτος ή καρδοῦλα μου πολύ ν’αι χαρεμένη γιαν’ είναι κι’ ή γυναίκα μου κι’ ή σκόρφα άγκαστρωμένη”.

“Οξύθυμος γοηούλα ώρνεται κατά του διευθυντοῦ μας: “Δέν τοῦφτανε ή γλώσσα, μόνο θέλει να μποῦμε και στη φυλλάδα του. Τό δαίμονα που να του μπη”.

“Ετέρα όμοίως: “Θέλει να-μασε κάνη γαν τα μούτρα του, έ; “Ω, που να βγάλη τη φά-γουσα θέ μου”.

Μεσόκοπος κυρία μάς προσέ-φερε την συνεργασίαν της, υπό τον όρον να της βοῦμε γαμπρό λέγουσα: “Γιά την κόρη μου τούλάχιστο” όπερ μαρτυρεί και τό δικό της... μεράκι.

Προϊούσα δεσποινίς διεμαρ-τυρήθη: “Δέν κάνουνε και τί-οτα συνοικέσια, μόνο γυρεύ-ουνε σαхлаμάρες”.

Καθένας με τον πόνο του κι’ έμεις με τό δικό μας.

Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΞΕΝΗΤΕΜΕΝΟΥ



Ταξιδεύουμε. Τό δρομολόγιο είναι ένα συνεισθημένο δρομολόγιο, Πειραιά, Μονεμβάσια, Νεάπολη, Άγία Πελαγία, Καψάλη, Γύθειο. Στην προκυμάλια κόσμος πολλός, τό πλοίο γεμάτο.

Φωνές μπερδεμένες, δεξιά και αριστερά ακουγόντουσαν γέλια, ξεφωνητά, ανακατεμένα με τό κλάμμα μικρών παιδιών. Σε λίγο δρέθηκα κι' εγώ πάνω στο πλοίο ανακατεμένος μέσα σ' αυτό τό άνώδυνο πλήθος. Τό πλοίο σήκωσε άγκυρα και σιγά-σιγά άπομακρύνθηκε από την προκυμάλια. Χωρίς να τό καταλάβουμε βγήκαμε από τόν προλιμένα και άντικρίσαμε την άνοικτη θάλασσα άγριεμένη. Τά κύματα έτρεχαν γρήγορα-γρήγορα, τό ένα πίσω από τό άλλο στεφανωμένα με λευκούς άφρούς. κτυπούσαν με όρμη πάλιν στο πλοίο και από κάθε τέτοιο κύπημα, όγκοι νερού πρόφταναν και καθάλλικευαν την κουπαστή, έτρεχαν πάνω τό κατάστρωμα, μουσκεύοντας τους έπιβάτες. Τότε άκουγες φωνές, κλάμματα παιδιών, γέλια, μουσική, όλα μαζί έκαναν μία περίεργη συμφωνία που είχε σαν υπόκρουσι τό ρυθμικό θόρυβο των μηχανών του καραβιού, την βοή των κυμάτων και τό σφύριγμα τού άέρα-Κανείς έπιβήτης στο κατάστρωμα, γιατί σηκωμένη και άγριεμένη από τόν άέρα ή θάλασσα δλόγισα, τους έκανε άλλους να μαυρίζουν κι' άλλους να μελανιάζουν από φόβο. "Όλοι έτρεφαν να κρυφτούν στις θέσεις τους και ήσυχάζαν από φόβο καθώς τό πλοίο έσχιζε άτρόμητο τ' άγριεμένα κύματα πηγαίνοντας δλο και πιδ κοντά στο τέρμα του. Κάι τότε έγώ άπηλλάγμένος από την παρέα μου δρέθηκα στην πύλη γέφυρα του καραβιού, κατάντος, ν' άπολαύσω τό μεγαλειό τ' άγριεμένης θάλασσας μέσ' στην νοναξιά. Άκουμπισμένος στην άκρη της κουπαστής του πλοίου, που μ' έφερε πίσω στο νησί, πού γεννήθηκα, θυθίζω τό δλέμμα μου άχρόταγο στους μαύρους λάκους των κυμάτων για να τό βρω, να ξεπαιέται μέσα από τά κύματα, όμορφο και μυρωμένο.

—Σ' άρέσει να θαυμάζεις τόσο πολύ την άγριεμένη θάλασσα; Τί όμορφο βρίσκεις στην τρικυμία;

—Όμορφο μικρή μου, δέν είναι αυτό που βλέπουμε αλλά αυτό που αισθανόμαστε. Κυτάζω τούτό τό μανιασμένο πέλαγο. Δεν λέω, πώς δέν είναι ένα άλλοιώτικο Αίγαίο, άγριεμένο, όμορφο. Τό βλέπω πρώτη φορά έτσι. Μα έγώ ψάχνω να βρω κάτι πολύ όμορφο, κάτι που τό είχα πολλά χρόνια χαμένο και λησμονημένο.

—Κι' έγώ ψάχνω να βρω κάτι. Δεν πιστεύω να ψάχνουμε και οι δύο για τόν ίδιο σκοπό.

—"Ό! μικρό κουτό κοριτσάκι. "Όχι. Νομίζω πώς είναι πολύ διαφορετικό.

Με πλησίασε και στάθηκε πολύ κοντά μου, τό χέρι της άκούμπησε στο δικό μου κι' έγυρε πάνω στην κουπαστή, έσκυψε τό μικρό κουκλίστικο κεφάλάκι της και θύβισε τό άθωο μά τσαχπνικό δλέμμα της μέσα στο δικό μου.

—Πές μου, πιστεύεις πώς για τόν καθένα υπάρχει στον ούρανό ένα άστέρι; Έγώ κάθε νυχτιά ψάχνω μέσ' τ' άπειρα άστρα τούδρανο να βρω τό δικό μου. Νομίζω πώς δέν θα καρτερώ άδκα. Πές μου πώς θα τό βρω;

—Δέν ξέρω μικρή μου. Ίσως ναί, ίσως όχι. Πού θέλεις να ξέρω έγώ; Μα είδες που σου τό-

λεγα, πώς ό σκοπός μας είναι διαφορετικός; Σ' ψάχνεις για τό άστρο σου κι' έγώ άλλοίμονο... ψάχνω να βρω την πατρίδα μου.

—Πώς; Έχασες την πατρίδα σου! Ξεφώνησε ή μικρή μου φίλη και με κύταξε μ' ένα δλέμμα γεμάτο άπορία σαν να μου έλεγε: «Έίναι ποτέ δυνατό να γίνη ένα τέτοιο πράγμα; Με κοροϊδεύεις;»

—Και ποιά είναι ή πατρίδα σου; μου ψιθύρισε γλυκά κοντά σ' αυτό.

Είσαι περίεργη μικρή μου. —"Όχι, μά αν θέλεις μπορείς να μου τό πης.

—Είναι τό θρυλικό νησί των Κυθήρων, τό όμορφο νησί της 'Αφροδίτης. Τό πολυτραγουδιμένο. Σε λίγο, όταν θα στρίψω με τόν κάβο Μαλέα, μέσα στο άχνό ρόδισμα της αύγης θα προβάλλη σαν δεύτερη άναδυομένη 'Αφροδίτη μέσα από τά άφρισμένα κύματα. Έχε όπομονή να σου δείξω αυτό τό όραμα. Σε λίγο-σε λίγο, όταν θα στρίψω με τόν κάβο θα φανή πέρα εκεί μακριά σαν ζωγραφιά.

Κάθησε όπομονετικά σε μία σέξ-λόγκ. Έγώ πήγαίνε-έλα πάνω στο κατάστρωμα. "Εκλίσαι τά μάτια της και περίμενε. Σε λίγο ένα χέρι άγγιξε τόν ώμο της. "Η φωνή μου έτρεψε από συγκίνηση καθώς της ψιθύρισα, άπλώνοντας τό χέρι με προτεταμένο τόν δείκτη.

—Νάτο, τό βλέπεις; Σε λίγο θα πατήσω τό πόδι μου στο χώμα του. "Ό! εύλογημένη γη! Γη της πολυαγαπημένης μου πατρίδας. Νοιώθω σαν γλυκό χαίρετισμό τό μέτωπό μου να δροσίζεται από ένα ζέφυρο, τό ζέφυρο της πατρίδας μου που φέρνει ένα γλυκό άρωμα, περνώντας από τά δάση που βρίσκονται πέρα μακριά στη στεριά, ανακατωμένο με τό λιγωμένο άρωμα της θάλασσας.

Παρατηρώ έκστατικά δλο αυτό τό πανόραμα που άπλώνεται μπροστά στα μάτια μου και δέν δλέπω την ώρα και την στιγμή που να πατήσω τό πόδι μου πάνω της και να φωνάξω:

—"Ό! πατρίδα μου ήρθα! Νά σκύψω να την φιλήσω, να την άγκαλιάσω, να την χαιδέψω. Γιατί κάθε δράχος, κάθε δένδρο, κάθε χαμόκλαδο, έχει μία χέρη, μία όμορφη άσύγκριτη, μία γοητεία μεθυστική. Κι' έγώ δέν μπορώ να περιμένω τώρα πιά.

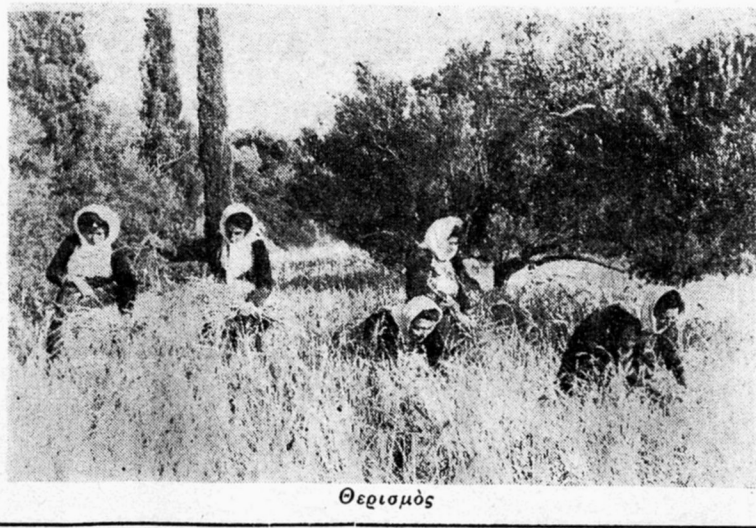
"Ό! Καρδιά μου άνυπόμονη. Πατρίδα μου, άγαπημένη μου πατρίδα, κοντά σου σε λίγο, μαζί σου θάντικρώσω μία άλλη άνάτολη.

Τελείωσε τό ταξίδι μου και πάτησα τό πόδι μου στην πατρίδα μου, με όλη την ευλάβεια ενός προσκυνητή και πολλά άπροσδόκητα συναισθήματα με κυρίεψαν. Πήρα τό αυτοκίνητο μαζί με άλλους πατριώτες μου, που έπέστρεφαν κι' αυτοί. Κανείς δέν με γνώρισε ούτε κι' έγώ κανένα.

Έφυγα παλληκάρι και γύριζα γέρος άσπρομάλης. Άφρησα τά πράγματά μου στο ξενοδοχείο και ξεκίνησα με τά πόδια. Πήρα τόν δρόμο που φέρνει στο χωριό μου μέσ' τό γλυκοχάραμα. "Ηθελα να δρεθώ κάτω από την μεγάλη-μιά γέρινη τώρα πιά-άγρια-χλαδιά, πριν ό ήλιος άνατείλη, να σταματήσω κοντά της, να καθίσω κάτω από την σκιά της, για να γευθώ άνανεωμένος και ζωηρός κάθε άνάμνησι, όπως ή καρδιά μου ποθοσε. Στάθηκα λοιπόν κάτω από την γέρινη άγριαχλαδιά-όπήρχε άκόμη-που άλλωστε, όταν ήμουν μικρό παιδί, κι' άργότερα παλληκάρια, ήταν ό σκοπός και τό σύνορο των ένδρα-μών μου. Πόσο άλλοιως είναι είναι τώρα!

Τώρα άλλαξαν όλα γύρω μου και μέσα μου. Τότε στην εύτυχισμένη μου άγνοια ποθοσα τόν άγνωστο κόσμο που δέν γνώριζα-κι' άλλοίμονο, καλύτερα να μην τόν γνώριζα-δπου ήλπιζα για την καρδιά μου τόση τροφή, τόση άπόλαυσι.

"Ηλπιζα να γεμίσω, να έκανο-πούησω τό δλο πάθος κι' όρμες στηθος μου. Τώρα γύρισα από τόν μεγάλο κόσμο, με πόσες γελασμένες έλπίδες, με πόσα κατεστραμένα σχέδια, με πόσα ναυ-



Θερσιμός

ΜΙΣΩ

(Συνέχεια έκ της 1ης σελίδος)

κάπηλος της τιμής των λαών προσπαθεί να πνίξη την Κύπρο μας στο βραστό, κοχλαστό αίμα, στο ίδιο τό αίμα του ήρωϊκού και τυρανισμένου ελληνικού νησιού. Μπροστά της, με τό φοβικό της θανάτωμα, θα κυλούσα στον βόρβορο των ποδιών μου τά χριστιανικά κι ανθρωπιάνα καθήκοντα, όπως αυτή χόρνια τώρα άναίσθητη με τό βούρκο ζυμώνει τις ύψηλές ανθρωπίνες άποστολές. "Ηθελα να την δώ κάτω απ' τά μάτια μου με

κομμένο λαίμο να σφαδάξει και να κάνω πώς δέν βλέπω τόν σπαραγμό της, όπως αυτή κάνει την τυφλή και την κουφή μπρός στα ιδεώδη.

Μ' έχει πιάσει μία σαδιστική επιθυμία, ένα άπαίσιό πάθος, ίσως άπάνθρωπο, ίσως κτηνώδες, ίσως μία δλέθρια μανία της δόξας του 'Ηρόστρατου και του Νέρωνα. Θέλω-καίγονται τά φουρτουνιασμένα από τό μίσος σωθικά μου, θέλω, αυτές τις φοβερές στιγμές, που ό χωρίς χαιτή βρετανικός λέοντας λυσ-

«Ός εύρεν γυναίκα αγαθήν εύρε χάριτας, έλαβε δέ παρά Θεού ίλαρότητα».

(Παροιμ. ΙΗ' 22)

«Τη γυναίκι ό άνήρ την όφειλομένην εύνοϊαν άποδιδότω».

(Α' Κορινθ. Ζ' 3)

«Μακάριος ό συνοικών γυναίκι συνεπή».

(Σοφία Σιράχ ΚΕ' 8)

«Γυνή άνδρεία, στέφανος τω άνδρι αυτής».

(Παροιμ. ΙΒ' 4)

αγισμένα όνειρα! Είδα μπροστά μου την θάλασσα που τόσες χιλιάδες φορές στά νειάτα μου, όπληξε ό στόχος των πόθων μου και των όνείρων μου. "Όρες δλόκληρες θα μπορούσα να κάθωμαι εκεί—αν δέβαια με άφιναν—και νοσταλγικά να ταξιδεύω, μ' όλη μου την ψυχή, να χάνωμαι πέρα από την θάλασσα σε μία άγνωστη γη και να πλανιέμαι στα χιονισμένα βουνά, στις καταπράσινες κοιλάδες, στα σκιερά δάση, όπου πίσω από μία λεπτότατη καταχάει παρουσιάζόντουσαν στα μάτια μου πλάθοντας χίλια τρελλά όνειρα.

"Όταν όποχρεώθηκα να κινήσω για να πάω στο χωριό μου, ό ήλιος βρισκόταν πιά ψηλά στον ούρανό. Στ' αυτιά μου έφτασαν οι δέκα κύποι ενός μακρουδού ρολογιού από τά γύρω χωριά. "Αχ! με πόση λύπη άφρηκα την αγαπημένη μου τοποθεσία που μου θύμισε τά νειάτα μου, τά όνειρά μου, τις έλπίδες μου. Πλησίαξα σιγά-σιγά πρds τό χωριό μου, δέν βιαζόμουν. "Ηθελα δλο να τά παρατηρήσω, δλο με μιάς, χωρίς να μου διαφύγει τίποτα. Πόσες μεταβολές είχαν γίνει από τότε... Δεν έκανα ένα βήμα χωρίς κάτι να δώ. Είδα τό σχολείο, τό μισογ-κρεμισμένο μαντρότοχο, την μεγάλη αλλη που μαζεψόμαστε παιδιά. Ξαναθυμήθηκα την άνησυρία τά δάκρυα, τό σκότισμα του μυαλού, την τρομάρα της καρδιάς που είχα υποφέρει σ' αυτό τό σχολείο. Πιδ πέρα ή έκκλησία με τό πανύφηλο καμπαναριό της και την πελώρια καμπάνα της, που κτύπαγε τις ώρες του σχολείου. Σή-

κωσα σ' αυτή τά μάτια μου που μου θύμιζε τά καρδιοχτύπια μου πρως και μεσημέρι. Μα τώρα κάτω από την καμπάνα στη δάση της υπήρχε ένα μεγάλο ρολόι. Χαμογέλασα ήλιμμένα. Θάναί σκέφθηκα, τό ρολόι που μου έστειλε τις ώρες του στη μακρινή μου θύμησι. Πτωχή καμπάνα, τό ρολόι πήρε την θέση σου και δέν θα μετρών πιά τούς κύτους στις άνήσυχες κι' άνυπόμονες μικρές παιδικές καρδουλες. Δεν στάθηκα πια πονεμένα, δλο προχωρούσα. Σε κάθε βήμα μου και μία μεταβολή και σε κάθε δλέμμα μου άντίκρυζα και μία αλλαγή. Ένας προσκυνητής των 'Αγίων τόπων δέν άπαντάει τόσα πολλά μέρη θρησκευτικών αναμνήσεων και δύσκολα ή ψυχή γεμίζει από συγκίνηση τόσο έρρη.

Τέλος έφθασα έξω από τό σπίτι μου. Με χέρι που έτρεμε έπιασα την πετούγια για ν' άνοιξω, μά είδα πώς ήτο δεμένη μ' ένα σπάγγο. Κανένας πώς έχη χαλάσει και κάποιος καλός χωριανός μου την έδεσε για να μην την κτυπά ό βοριάς. Την έλυσα και σιγά-σιγά την άνοιξα. Πόσο άπαίσιος έτρεψε. Έκανα λίγα βήματα στη χορταριασμένη αλλη. Είδα στη θέση της κληματαριάς τόν ξερό κορμό της, στην κορυφή είχε κάτι βλαστάρια καχεκτικά που τ' άνέμιζε ό βοριάς πέρα-δωθε σαν φούντα. Προχώρησα. Άνοιξα την πόρτα του σπιτιού και μπήκα μέσα. "Ησυχία, μία έρμη ή ήσυχία, μία έρμη ήσυχία βασίλευε παντού. Τά μάτια μου δούρ-

—Συνέχεια εις την 6η σελίδα

«Σοφαι γυναίκες ώκοδόμησαν οίκους»

σασμένος από τόν οίστρο του ιμπεριαλισμού βρυχάται, στριφογυρίζοντας άφηνιασμένος, πυρακτωμένος δαίμονας στα χείλια της μάλης άπύθμενης άβύσσου—που ό ίδιος άκούσια άνοιξε—για να γλυτώση από τόν από στιγμής σε στιγμή καταποντισμό του, από τόν γδούπο του τόν τυφώνιο στην άπατη άγκαλιά της,—να μην κάθωμαι παθητικά να περιμένω την καταστροφή. Άλλά ΕΓΩ, ναί ΕΓΩ! ή καχεκτική μικρή των 17 χρόνων να γίνομ μία υπερχόμοια τιτανίδα και μ' ένα σπρώξιμο άπλό να τόν καταποντίσω για πάντα. Να φύγω, να άφανισθώ απ' τόν ήλιο, όπως αυτός ό τερατώδης, ζητά να καταστρέψη συνήμελα την ελληνική συνείδηση των άδελφών μου Κυπρίων.

Βράζω, τό λίγο μου αίμα γίνεται ώκανός, πόντος δαιμονισμένος στις φλέβες μου, κοχλάζει, δέρεται κλωθογύριστο, ζητά, βράζοντας, κι άλλο αίμα έχθρικό να γίνη πιδ πολύ. Δύναμη 'Ανώτερη, δώσε μου δύναμη άσύντριφτη, δύναμη σαν τη δική Σου, θεϊκή, να μπορέσω να καταξενώσω, να κουρελιάσω, να κάψω, να κάνω στάχτες κι' άέρηδες την σιχαμερή παντιέρα του ήδη κουρελιάρικου άγγλικού γοήτρου, την παντιέρα, που ζητά ν' άνατρέψη, άπρακτη όμως! Νάι, άπρακτη τελείως, τούς προαιώνιους πανανθρώπινους γραφτούς και άγραφους νόμους, την παντιέρα, που πολεμιά να φιμώσει με πείσμα άφρισμένο την θεία Νέμεση, την θρησκεία, την 'Ελευθερία, που θέλει σαν βαρεία ταφόπετρα να πλακώσει τη φωνή τους, την άποφασιστική κραυγή δλου του κόσμου, τις δλύμπιες βουλές της 'Ελληνικής Μοίρας!

"Ό! να μπορούσα, να μπορούσα να είχα μπροστά μου τελευταία τά ποταπά, τά δειλά βρετανικά άναθρέματα, την 'Ελισάβετ, τόν 'Ηνεν, τόν Μπόυντ, τόν κτηνώδη Χάρτιγκ, να τούς κάνω χίλιες φορές περισσότερα μαρτύρια απ' αυτά, που κάνουν στον ΜΑΚΑΡΙΟ και στον ΚΥΠΡΙΑΝΟ. Και στο τέλος να καμάρωνα τά όρνια, τά νύχια της σκληρής Μοίρας και της Γης να κασπαράζουν τις σάρκες τους, παθητική, όπως αυτοί, άφηνουν τις πρωτόγονες άφηνιασμένες όρδες τους, τά πιστά, τά κουφά, τά τυφλά όργανα του άπάνθρωπου προορισμού τους και κατασπαράζουν τις ψυχές και τά σώματα άποιον θεομού, ιδεαλιστή, γνήσιου 'Ελληνόπαϊδα σαν του Πετράκη Γιαλούρου, κάποιου λαμπρού πατριώτη σαν του Μιχάλη Καραολή.

Μετά; Άπολύστατα. Μπροστά μου με ύρος μυστήριο θα ώρθωναν φοβερό τό παρόστημά τους οι ανθρωπίνες Μοίρες. "Η ανθρωπότητα θα με διακήρυγτε έγκληματία, σαν ήμεροίους—δύλου παρθένο—κι άς είχε πάρε μέρος κι αυτή στο έργο μου. "Ίσως κι έγώ ή ίδια να νόμιζα τόν εαυτό μου για μία στιγμή κακοίργο. "Όμως ό έγωϊσμός, άλλα ήδως; μία σκέψη άλλη, πανώρη, που σε λίγο θα ερχόταν, δέν θα με άφηναν να λυγίσω, να σκύψω ταπεινά τό κεφάλι, μπροστά στην πανανθρώπινη καταδίκη μου. "Ίσως κι έμένα να μ' έλεγαν 'Αλβίνα! Δεν θα τούς έλεγα πώς δέν είμαι. Κόπος χαμένος. Θά ώδενα στον 'Αδη χωρίς άπολογία καμιά, ίσως και χωρίς παράπονο κανένα, άφου έδρασα θνητή στους κόσμους των 'θνητών, κανένα ναί! χαρομένη. Κντίζω κατάντια πάλι τά μάτια και τις ιδέες μου στον καθρέφτη. Ψύχραιμα θα πήγαίνα στο θάνατο, και στην 'Αθανασία. Παράλογες! δχι. "Υστερα από τό άνεμώεσσμα λίγων αιώνων, όταν θα ερχόταν ή ώρα να άπολογηθώ, κανείς, τίποτε δέν θα βρισκόταν να μου δώση άδικο πιά. Είμαι βέβαιη. Θά καταλάβω, όπως κι έγώ άκλόνητα θα είχα πιστέψει, ότι δέν έγιναν όλα αυτά από μένα για να έκα-



νοποιηθούν κάποια διψασμένα μου πάθη. Κάθε άλλο. Για να άποδείξω με τό αίμα, πώς ό κόσμος δέν πρέπει να άνέχεται μιάν 'Αλβίνα, πολλές 'Αλβίνες. Να άποδείξω πώς πρέπει με τόν ολκρότερο τρόπο να τιμωρούνται αυτοί, που έχουν βάλει σκοπό της ζωής τους, να ανατρέψουν τις προαιώνιες πανανθρώπινες βουλές. Πώς ό πραγματικός πολιτισμός πρέπει να σκεπάζη την βαβαρότητα, να την άφανίση τελείως, όταν θέλει πάντα να είναι βαβαρότητα. "Ότι τό άθάναιο πνεύμα νικά τούς λάτρες της άτιμίας και τού συμφέροντος, λνώνει στη πνοή του τόν ύλισμό και τη βία. Να άποδείξω πώς όχι μόνο αυτές οι άπαίσιες άγλικές ύπάρξεις, αλλά κανείς άπολύτως δέν έχει τό δικαίωμα να ζυμώνη με τη βρωμερή λάσπη τά ανθρωπιάνα πεπρωμένα, να θέλη να τά κάνει μ' αυτήν ένα, να τά κλωστοπατά συνεχώς με τά πόδια του μέχρι να φύγουν, χωρίς να γυρίσουν και να ξαναπλαστούν όπως ήταν, ποτέ, κατά την άξιοθνήτητη πράγματι πλάνη του, και να δημιουργή από την ήλιθια, νοσηρή φαντασία του άλλο, δικά του, θέλοντας να τά έπιβάλη με φωτιά και σίδερο στα θύματά του σ' ανθρωπούς πραγματικούς, που μπροστά τους πάντα, άνέκαθεν, τό γόνυ της ανθρωπότητας εύλαβικά κλίνει. Αυτές μου οι πράξεις θα ήσαν τό γερότερο μάθημα των αιώνων. Θά ήταν κάτι τό άναπόφευκτο να μην τό έφαρμόσουν μετά. Και τότε θα έπεφταν στα πόδια μου. Θά με προσκυνούσαν μαζί με τούς πραγματικούς ανθρωπίνους προορισμούς. Και ή 'Ελευθερία, που άνενόχητη θα πετούσε και στο πέταγμά της τά πελώρη φερετά της θα σκεπάζαν τά χείλη των αϊθέρων του κόσμου, θα χαμήλωνε να μου δώση κάποιον άέρινο φίλι, τό φίλι της εύγνωμοσύνης, τό φίλι της μεγάλης μου άμοιβής!

"Εκτροχιάσθηκα. Άφρησα την πέννα μου να γράψω... να γράψω... χωρίς περιορισμούς. "Όμως δέν είμαι ένοχη, γιατί περιφρόνησα τη συμβατικότητα. Μπρός σ' αυτή την υπερχόμοια ύπόθεση, όλοι πρέπει να γίνωμε έχθροί της. Έχουσα στο χαρτί τό ξεχείλιμα του ποτηριού της ζγανακτισμένης ψυχής μου. Ξέβρασε ή πύρινη λάβα του ήφαιστείου, που μέσα μου άσταμάτητο ταράζει, σαν είδα στον πίνακα γραμμένο τό «ΕΝΩ Η ΚΥΠΡΟΣ ΑΓΩΝΙΖΕΤΑΙ». "Όταν για αναρίθμητη φορά είδα δλόγους την πραγματικότητα. Καί... δέν λυπάμαι για αυτή της τη γύμνια. Ούτε ένα δάκρυ σμύπνοιας δέν κυλά. Χαίρομαι γιατί από στιγμής σε στιγμή περιμένω ν' άντικρύσω μιάν έλεύθερη Κύπρο. Χαίρομαι, γιατί άναπαλώ μιάν άλλη, πιδ μεγάλη χαρά! Γρήγορα, μπροστά στα μάτια μου, θα δώ μαζί με όλη τη Γη, την 'Ελληνική Ψυχή και την θεία Νέμεση να θρ' αμβεύουν! !

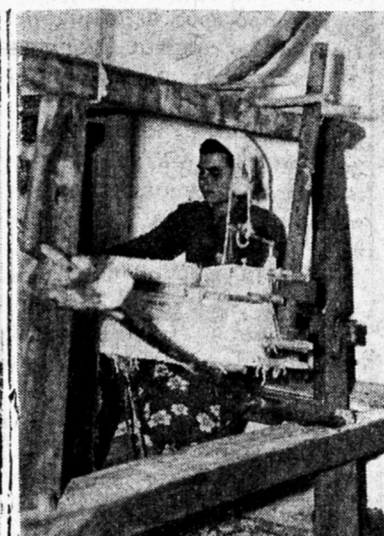
ΜΑΝΘ ΤΡΙΑΡΧΗ

Μαθήτρια έβδόμης τάξεως
Γυμνασίου Θηλέων
Χανίων

Τυπογραφείον: ΑΡ. ΜΑΥΡΙΑΔΗ
Θεμιστοκλέους 11 — Τηλ. 32.847



Στη βρύση



Άγραιοίς

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ

Αθηνών—Πειραιώς: Θεοδ. Αρσενόπουλος, Ναυάρ. Μπήττυ 20
Πειραιεύς—Τηλέφωνον 40-274.
Κυθήρων: Νικ. Π. Τριφύλλης, Ποταμός

Η ΣΚΟΠΙΑ ΜΑΣ

ΤΟΛΜΗΝ ΠΡΟΟΔΟΥ

Πρόοδος καλείται το επί πλέον βήμα προς τελειότεραν ζωήν, το όποιον σταθερώς διασπά το σκοτεινόν και άνωμαλον φράγμα του τέρατος, εις την χυλοπατημένην όδον της συνήθειας.

Ο προοδευτικός άνθρωπος, διανοίγει ως οδοστρωτήρ λεωφόρον εις τον πολιτισμόν, διαφωτίζων και ισοπεδώνων τας πρόσω έκτάσεις.

Η άμεσος συμβολή της γυναικός εις την μεγαλειώδη ταύτην άποστολήν, ύπηρεξεν ύποτυπώδης άνα την ιστορίαν.

Τό βήμα της έλαφρόν και άβέβαιον, τυγχάνει άσταθές και άνώμαλον ως τυφλόν, φερόμενον ένίοτε προς άτραπούς σκολιάς και κρημνώδεις.

Ο συντηρητισμός αυτής κατέστη σήμεραν τροχοπέδη, συντελούσα εις όδυνήραν καθυστέρησιν της.

Διά τους λόγους αυτούς επιτακτική όρθούται η άνάγκη όπως άρτυνησθή το ταχύτερον με την άγωγήν, την μόρφωσιν, την όργανώσιν και την εργασίαν εις κάθε τομέα.

Η φσηνική διεξοδος αυτή, προϋποθέτει τόλμην εκ πίστωσης διά της πειθούς ύποβοηθούσης και του άνδρός, προς άποβολήν συντηρητικών και προλήψεων γενεών όλοκληρών, αίτινες έδημιούργησαν σκοτεινούς όφθαλμούς.

Και την τόλμην αυτήν επικαλούμεθα σήμεραν από την καλούμεθα σήμερον από την γυναίκα, με την παρούσαν εμφάνισιν μας.

ΚΡΙΤΙΚΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Η καινοτομία συνίσταται εις νέαν μορφήν εκδηλώσεως της ζωής, όχι όμως πάντοτε προοδευτικήν. Καί τοιούτοι δεν προκαλείται πάντοτε από εκπολιτιστικήν αίτιαν, αλλά και εκκαμεινέται από διαφόρους άλλους παράγοντας (έμπορικόν, ψυχολογικόν, επιδείξεως, σνομπισμού, διακρίσεως κ.λ.π.).

Η γυναίκα, ιδιαίτερος ρόπουσα προς άλλαν, σχετικήν με την εμφάνισιν της, τυγχάνει θερμή και άκριτος εν πολλοίς θιασώτης τουτο καινού ως ή μόδα της άμφίσεως, συμπεριφοράς, μοντέρνου χορού κλπ. Σεβομένη όμως και τιμώσα την άξιόπρεπτον και σοβαρότητα της, όφείλει να τοποθετή πάσαν καινοτομίαν υπό τον άδέκαστον έλεγχον της λογικής, ήθικής και της αίσθητικής αντίληψώς της προς άποκλεισμόν παντός επιβλαβούς, αντίαισθητικού προς το γούστο της και περιττού εκ του νέου. Να προσαρμόζη την μόδαν εις την άτομικήν της αίσθητικήν και ούχι να καθίσταται άποκρουστική και άβουλος ύπερηρέτρια της. Εφιστάμεν ιδιαίτερος την προσοχήν της επ' αυτού, καθ' όσον ήρχισεν ήδη ο άνδρας να εκ-

λαμβάνη την πειθαρχούσαν τυφλώ εις την μόδαν, ως έλαφρόμαλον τυπόν.

Ας άρχίσω λοιπόν με όλοϊν αυξανόμενον ρυθμόν, άσθητόν κριτικήν της καινοτομίας, με πλήρη αυτοπεποίθησιν και προς μεγίστην τιμήν της.

ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Ο αιώνας ρυθμός τοι χωρόχρονου, άπληρών την σταθεράν όρμην προς διατήρησιν ατόματον δικλίδαν του Είναι, δημιουργεί προς έμπέδωσιν της όμοειδής στοιχείαν και μάζας, ως και δυναμικήν ισορροπίαν ατόμων την μέσα και έξω άρμονίαν, από του άπειρώς μικρού μέχρι του άπειρώς μεγάλου.

Έντεϋθεν πέτρωμα, δάσος, κοπάδι, λαός.

Έντεϋθεν και αι ποικιλώνυμοι όργανώσεις ατόμων.

«Οί πολλοί κάνουν πολλά».

«Οι δέν επιτυγχάνει το άτομον, κατορθώνει το σύνολον».

Από χλιετηρίδων οι άνδρες κατέχουν προνομιακώς το πλεονέκτημα τουτο, έπέστη όμως ο καιρός να παραιτηθούν προθύμως της άποκλειστικότητός του, προς τιμήν των γυναικών και ατόμων των ιδίων.

Γενική συμμετοχή των γυναικών εις όργανώσεις τοι φύλων των όπως γίνεται εις άλλας χώρας από τινος, τυγχάνει αποτελεσματικόν μέτρον αυτοπροστασίας των έναντι μυριάων συγχρόνων κινδύνων, συνεπαγομένων ένίοτε, την πλήρη έξουθένωσιν και τον αφανισμόν των.

Τα προβλήματα των διαφέρουν εν πολλοίς των άνδρών και διά τουτο άπαιτούν χωριστάς ένεργείας.

Η άλλαγή συνθηκών της ιδιωτικής των ζωής και ή σταθερώς αυξανόμενη συμβολή των εις δημοσίαν τοιαύτην, επιβάλλουν την χωριστήν παρ' ατόμων τουτων όργανωμένην αντιμετώπισιν των καθ' όν δέ χρόνον οι άνδρες καταναλίσκουν όλον τον χρόνον των με τα ίδια των προβλήματα.

Εάν από μακροϋ ένήργουν προς την έν λόγω κατεύθυνσιν, άσφαλώς θα παρέκαμπτον πλείστα δρώματα και καταστροφάς και διά διά νομοθετικής άκόμη τακτοποιήσεως άρκετών σοβαροτάτων ζητημάτων του φύλου των.

Αναφορικώς διά τας Κυθήρας της νήσου, Αθηνών και Πειραιώς, δύνανται και πρέπει αυτά να προχωρήσουν το συντομώτερον.

Να λάβουν το θάρρος κατά δικαιοσύνη, αλλά και μέγα καθήκον.

Πάσα καθυστέρησις βαρύνει επ' ατόμων άνυπολογίστως.

Ας κινηθούν διά την σωτηρίαν των, την πρόοδον και τον πολιτισμόν των, δημιουργούσαι ταυτοχρόνως παράδειγμα και διά την Ελλάδα όλόκληρον.

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ

Εις το ύπ' αριθ. 27 φύλλον μας της 31ης παρελθόντος Δεκεμβρίου, κατεχωρήθη κύριον άρθρον με τίτλον «ή νέα διοίκησις του νοσοκομείου» και ύποτίτλον «συνεστήθη το άδελφάτον» παραλειφθείσης της υπογραφής του συντάξαντος ατόμ. Νίκου Γ. Φατσέα.

Εις το ύπ' αριθ. 28 φύλλον μας της 28ης παρελθόντος Φεβρουαρίου έσημειώθησαν μεταξύ άλλων και τα κατωτέρω λάθη: Εις «άνοιξη ένιστολήν» προς την έφημερίδα «Κυθ. Άρσας» οι κ. Πολ. Γερακίτης και Μιχ. Κα. έίρης καταγράφησαν εις διπλούν.

Εις την στήλην «ή σκοπία μας» και εις τό θέμα «σύνδεσμος κοινοτήτων» τό όρθον κείμενον μας περιόδου έχει ούτως: «Μεταχειριζόμεθα την γλώσσαν αυτήν διότι δυστυχώς ύπήρξε πρόεδρος ή πρόεδροι υπογράφαντες ύπερ της

καταργήσεως του κυριακάτικου παζαριού και ύπερ της διατηρήσεώς του». Η δεύτερα λέξις «ό-πέρ» έγένετο κατ'... έξυπνάδαν διορθωτό «κατά».

Εις την στήλην της «άλληλογραφίας» ή απάντησις προς τον κ. Γεωργιλάκην, Κορυδαλλών, έτοποθετήθη άστόχως εις τό τέλος του όλου κεμένου, ο δέ διορθωτής, άφου ένέκρινε την συνεργασίαν, παραδόξως έζήτη έ-διδάν του προς δημοσίευσιν. Ένόμισεν ως φαίνεται ότι ο κ. Γεωργιλάκης μάς απέστειλε τό θέμα του δια να τό. έράσωμεν καπαμά.

Εις την ατήν στήλην, τό όρθον κείμενον μαντινάδας του κ. Μερακλή Θελασσινού έχει ούτως: «Νά πεταλιδολόγουνα κάτω στην κυματούσα νάχα και την άγάπη μου να την κορφολογούσα»

ΑΛΥΣΙΣ ΓΕΝΕΩΝ ΕΝ ΖΩΗ
ΜΑΚΡΟΒΙΟΤΗΣ ΚΥΘΗΡΙΑΣ



Η έξ Αλκιζανικών σεβαστή πρεσβυτις κ. Αγγελίνα Νικ. Σαμίου (καθήμενη) συμπληρώσασα ήδη αιώνας τά έκατόν δύο (102) έτη ζωής. Βελονιάζει και ράβει άνέντως και έκτελει όλας τας οικιακάς εργασίας και μερικάς γεωργικάς. Παραπλεύρως αυτής ή κόρη της κ. Παναγιωτίτσα Παν. Σαμίου έτών 61, τρίτη έξ άριστερών ή έγγονή κ. Αικατερίνη Γεωργ. Σαμίου έτών 44 και τετάρτη ή διεγγονή της κ. Μαρία Παράσχου Παρασκευά έτών 26. Το μαρό είνε ή τρισεγγονή Ζαμπέτα Παρασκευά. Εις την ύπέργληρον πρεσβυτιδα εύχόμεθα να κατακτήση πολλά έτη του 2ου αιώνας της.

ΔΙΑ ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ
ΤΗΝ ΤΙΜΗΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ

Εις την κατ' έπάνληψιν ύποβληθείσαν θερμότη-την έκκλησιν ήμων προς τας Κυθήρας όπως συνεργασθούν εις την παροδσαν καινοτομίαν χάριν των ιδίων ατόμων, όλγαι άπήνησαν. Αί πλείστα άπέσχον μεταξύ των όποιων ύπήρξαν και μορφωμένοι. Χάρις όμως εις την προθυμίαν, θαρραλέαν και προοδευτικήν συμβολήν έλαχίστων, είδε τό φώς ή παροδσα έκδοσις, ή όποια παρ' τα ούσιώδη μειονεκτήματά της άσφαλώς θέλει άποτελέσει σταθμόν διά την πρωτοτυπίαν της, εις πάσαν προσπάθειαν έκπολιτιστικής άνελίξεως της γυναικός εν Ελλάδα.

Έκφράζομεν θερμοιάτην εύγνωμοσύνην προς τας έκλεκτάς συνεργάτιδας μας διά την παρασχεθείσαν προς ήμάς ύποστήριξιν των, συγχάρομεν έγκαρδίας αυτάς διά την άρίστην προσπάθειάν των και παραδίδομεν τό εύγενές έργον των εις την δημοσιότητα, διά τό παράδειγμα, την Τιμήν και την Ιστορίαν.

Η Έφημερίς

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΩΣ ΑΔΕΛΦΗ ΝΟΣΟΚΟΜΟΣ



Η νοσηλεία, ή περίθαλψη των άσθενών, άποτελεί τό πρώτιστον και κύριον μέρος της όλης θεραπευτικής, και έχει διά τον άρρωστον την ίδιαν σπουδαιότητα που έχει ή χειρουργική επέμβασις και ή θεραπευτική που ώρισεν ο ίατρός. Η καλή νοσοκόμος διά την έκτέλεσιν του προορισμού της πρέπει πλην της έπιστημονικής μόρφώσεως και της κλινικής πείρας, να έχει φυσικά και ήθικά προσόντα. Να νοσηλεύει και να περιθάλπει τον πάσχοντα με χαρωπόν πνεύμα. Να μεταδίδει εις την ψυχήν του τό θάρρος και την παρηγορίαν, να γίνη ήλικα ή άκτις δι' έκείνους που ζούν στην σκοτεινήν άτμόσφαιραν της ζωής.

Όσον ή ύπηρεσία της φαίνεται ταπεινωτική και κατωτέρα, τόσον φέρει βαθείαν και πλουσίαν έσωτερικήν ίκανοποίησιν όταν αυτή έξασκείται με πνεύμα κα-τονοήσεως και άγάπης προς τον πάσχοντα. Μεγάλος ο ήρωϊσμός των άδελφών που ύπηρετούν

εις τά λεπροκομεία, εις τους οίκους ατόμων του μεγίστου πό-νου αλλά και της μεγίστης Χριστιανικής άγάπης.

Διότι μέσα εις αυτά εκτυλίσσεται τό δράμα των άσθενών που ή φοβερή άρρωστεια έχει προσηλώσει ως τον σταυρόν του πόνου και του μαρτυρίου.

Συγκινητική ή εργασία της άδελφής νοσοκόμου εν μέσω των τυφλών, των άνθρωπών εκείνων των όποιων ή ψυχή ζή μέ-σα σε τόπους άνήλικους και σκοτεινούς. Καρτερίαν και ύπομονήν άπαιτεί και ή εργασία της άδελφής νοσοκόμου εν μέσω της κοφλαλάων. Σπουδαία ή άποστολή της έντός των νευρολογικών και ψυχιατρικών κλινικών. Εύρύ πεδίων δράσεως έχει ή άδελφή έντός των Νοσοκομείων των Αναπήρων. Έκει δέν έχει μόνον καθήκον να περιποιείται με στοργήν τους έγχειριζόμενους και άσθενικούς άναπήρους, αλλά και να εκδιώκει από τας ψυχάς των την μελαγχολίαν και την άπογοήτευσιν και να τους μεταδίδει την χαράν τό θάρρους και την παρηγορίαν. Εις την δημοσίαν υγεινήν ή καλή νοσοκόμος προσφέρει τας υγειονομικάς της γνώσεις εις τας μητέρας τους νέους τας νέας τους ήλικιωμένους. Βοηθεί εις την κατ' οίκον νοσηλείαν. Δίδει μίαν καλήν συμβουλήν εις τον άσθενήν. Παν-τού και πάντοτε είναι ή καλή διδάσκαλος υγεινής της κοινωνίας και ή συμπαραστάτις εις κάθε θεομηνίαν και έκτακτον άνάγκην της πατρίδος.

ΕΡΙΦΥΛΗ Ν. ΚΟΡΩΝΑΙΟΥ

ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Καταπολεμήσετε
τόν άναχρονιστικόν
δεσμόν της προικός
που έξευτελίζει
τόν άνδρπον



Όργωμα

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Η πρόοδος ή όποια συνετελέσθη εις τον τομέα των φυσικών έπιστημών, είχαν ως επακόλουθο την διεύρυνσι του πνευματικού πεδίου και την άνάπτυξιν νέων πνευματικών ρευμάτων και καλλιτεχνικών τάσεων.

Ός ήτο φυσικόν δέν άφήκεν άνεπηρέαστον και την παιδαγωγικήν έπιστήμην, ή όποια έχει μεν τας ρίζας της εις τους άρχαιοτάτους χρόνους, μόνον δέ από τινος άνεγνωρίσθη ως άυτοτελής έπιστήμη.

Η έκάστοτε άγωγή συνίσταται εις την έφαρμογήν παλαιών κανόνων συμπληρουμένων διά νέων, οι όποιοι προέκυψαν από την διδακτικήν πείραν και την έπιστημονικήν έρευναν.

Εις την διαμόρφωσιν της παιδαγωγικής έπιστήμης συμβάλουν τά πολιτικά και κοινωνικά ρεύματα της εποχής εις την όποιαν τελείται ή άγωγή.

Μέχρι τινός ή παιδαγωγική έπιστήμη έθεωρείτο ύποτελής της ψυχολογίας. Κατά τους νεώτερους όμως χρόνους άπέκτη-σεν αυτοτέλειαν και στηρίζεται επί ιδίων βάσεων. Συνεργάζεται βεβαίως με την ψυχολογίαν, βιολογίαν, φυσιολογίαν και τας άλλας συναφείς έπιστήμας, αλλά τό άντικείμενον της τό έρευνά από άλλης άπόψεως, από της άπόψεως του δυνατόυ της επιδράσεως της άγωγής εις τον τρώφιμον.

Η διδακτική κλάδος της άγωγής άσχολεϊται ειδικότερον με τον σκοπόν, την ύλην και την μέθοδον της διδακτικής δηλ. της επιδράσεως του ένήλικος προς τον τρώφιμον, όπως άποβή προσωπικότης ίκανή να έννοση και προαγάγη τον πολιτισμόν της κοινότητος εις την όποιαν ζή και να ήθικοποιήση ατόν.

Ένα από τά πλέον επίκαιρα προβλήματα της παιδαγωγικής έπιστήμης είναι ο συγχρονισμός του παλαιού σχολείου προς τας νέας άπόψεις της έπιστημονικής έρευνής.

Τό σχολείον όφείλει να δώση γνώσεις σαφείς και έπιστημονικάς εις τον τρώφιμον. Αλλά δέν άρκει μόνον αυτό. Πρέπει να άσκήση τας πνευματικάς του λειτουργίας, να ίσχυροποιήση την βούλησιν και να καλλιεργήση τό συναίσθημα.

Δέν πρέπει όμως, να άφήση τον τρώφιμον εκτεθειμένον και άνυπεράσπιστον και εις τας ύλικάς άπαιτήσεις της ζωής. Πρέπει να ίσχυροποιήη ή και τό σώμα επ' όσον ο άνθρωπος είναι δν διφυές. Να άποκτήση και σωματικές δεξιότητες. Προς τοτο όφείλει να εισαχθή ή εργασία εις τό σχολείον. Η εργασία έχει πρωταρχικόν ρόλον εις την ζωήν. Δέν δύναται να την άγνοήση τό σχολείον. Η εργασία όμως είναι μέσον και όχι σκοπός. Πώς θα εισέλθη; Αυτό είναι άλλο πρόβλημα που άπαιτεί μίαν λύσιν. Θα εισέλθη υπό τύπον παιχνιδίου; άθλητισμού, καλλιτεχνικών κατασκευών, κατασκευής χρησίμων αντικειμένων;

Όλα αυτά είναι ζητήματα, που άπασχολούν την νεωτέραν παιδαγωγικήν.

Τό παιδί είναι όργανισμός εν έξελξει, που τείνει προς συμπλήρωσιν και τελειώσιν του. Δέν πρέπει να τό επιβαρύνωμε με σωματικήν εργασίαν εις την όποιαν αι σωματικά και πνευματικά του δυνάμεις δέν θα είναι δυνατόν να ανταποκριθούν και πιθανόν να του προκαλέση στρέβλωσιν ή καθυστέρησιν ή άλλας σωματικές και πνευματικές διαταραχάς. Η εργασία να δίδεται τροποποιημένη συμφώνως προς τας σωματικές δυνατότητας του παιδιού. Η εκμάθησις τέχνης άντιστρατεύεται προς την γενικήν μόρφωσιν του τρώφimu. Η κατασκευή χρησίμων διά την ζωήν άντικειμένων προσκρούει εις πολλές δυσκολίας. Σωματικάς δέν δύνανται τά παιδιά να εργασθούν άποτελεσματικώς και ο χειρισμός

πολυπλόκων εργαλείων και μηχανών άπαιτεί συμπληρωμένας πνευματικές δυνάμεις και σωματικάς ίκανότητες.

Η εργασία όφείλει να παρίσταται εις την σχολικήν ζωήν όχι όμως να είναι επαχθής. Δέν πρέπει να άφαίρσωμεν από την παιδικήν ήλικίαν τό προνόμιον της χαράς διότι είναι επικίνδυνον διά την μελλοντικήν κοινωνίαν. Η χαρά είναι πηγή αισιοδοξίας και επιτυχίας διά την ζωήν.

Πρέπει όμως να εφαρμόζονται τά πορίσματα της έπιστήμης εν όψει μεταβολής και ν' ακολουθήουν την έξελξιν αυτής.

Ο άνθρωπος είναι δν διφυές.



Τό σώμα και τό πνεύμα πρέπει να αναπτύσσονται εν άρμονική συναρτήσει ίνα άποτελέσουν τον άνθρωπον τον καλόν καγαθόν, την τελείαν ψυχήν μέσα εις ένα τέλειον περίβλημα. Με τό πνεύμα τουτο εργασθήσων οι παιδαγωγοί άκαταπονήτως διά μέσον των αιώνων. Τό έργον του παιδαγωγού είναι δυσχερές και ο δρόμος, που θα περάση τραχύς. Γίνεται όμως εύκολοδι-άκροτον όταν φωτίζεται από τό φώς της άγάπης. Είναι ένα είδος εύτυχίας διά τον άνθρωπον ή προσπάθεια του διά την βελτίωσιν όχι μόνον των όρων της ζωής, αλλά και ατόυ του άνθρώπου. Πολλάκις περιγράφει άμφιβολίαν κατά την άγωνιώδη αναζήτησιν του όρθού. Δέν πρέπει όμως να άπελπίζεται. Αν δέν φθάση ο ίδιος εις έν ποθητόν τέμα θα έχη διανύσει άρκετον τμήμα της όδοϋ την όποιαν έχουν χαράξει μεγάλοι παιδαγωγοί και την φωτίζουν άκόμη και στην εποχή μας πνεύματα φωτεινά.

Η αντίληψις, ότι εις την Ελλάδα δέν πρέπει να εφαρμόζονται ξένα συστήματα, είναι όμως ένα σημείον όρθότη. Δέν πρέπει όμως να υπερτιμώνται οι ειδικοί παράγοντες και να παραγνωρίζονται αι τεχνικά επιτεύξεις και ή σημαντική πρόοδος των άλλων λαών.

Η έπιστημονική έρευνα προάγεται και δέν δύναμεθα να άντιταχθώμεν εις τον ροήν του πολιτισμού. Όφείλομεν να διατηρήσωμεν τά θεμελιώδη και άναλλοίωτα στοιχεία του αρχαίου Έλληνικού πολιτισμού, τά όποια έχουν υπερχρονικήν αξίαν και να προσπαθήσωμεν να προσαρμόσωμεν εκ των νέων πορισμάτων, ότι δύναται να εφαρμόσθη εις την Έλληνικήν προγραμματικότητα.

Η έλληνικής κτιριακών μέσων και τεχνικών εγκαταστάσεων δέν δικαιολογεί την διάστασιν του τρώφimu από την ζωήν, διότι πρώτον μέλημα της πολιτείας όφείλει να είναι ή παιδεία του έθνους. Να μετεκπα-δευθή τό υπάρχον προσωπικόν εις τά νέα εκπαιδευτικά συστήματα. Την βέσιν όμως όφείλουν να άποτελέσουν αι άνθρωπιστικές και σπουδαί και ο Έλληνικο-χριστιανικός πολιτισμός, διότι ουδέποτε παρητηρήθη κατά τό παρελθόν άνύψωση πνευματική και πολιτιστική άκμή, αν δέν είχε προηγηθή στροφή προς τό αρχαίον και τό χριστιανικόν πνεύμα.

ΦΡΟΣΩ ΧΑΝΙΩΤΟΥ

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΙΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑ ΠΡΟΟΔΟΥ



«Ο αγαπητός μας «Κυθηραϊκός Τύπος» είχε την πρωτότυπη και ωραία έμνευσι να διαθέσει μιαν ολόκληρη έκδοσή του για να γράψουν οι Κυθηραϊκοί τις αντιλήψεις των, πάνω σε διάφορα θέματα της προτιμώμενής των».

Πέρον κι' εγώ το θάρρος να γράψω λίγα λόγια χωρίς αξιώσεις για τη ζωή του νησιού μας και τη μετανάστευσή που το εξοικονομεί.

Διάφορα μέτρα προτείνονται για να σταματήσει ο... κατήφορος της αποδημίας που ρημάζει τον τόπο μας.

Είπε πραγματικά ευτυχώς όσοι μπορούν να ζήσουν εδώ εκτιμώντας τη ζωή της υπαίθρου με τις απλές μα μεγάλες χαρές της, ζωή γεμάτη ψυχική γαλήνη και μακροζωία. Αυτοί δεν υποτάσσονται στη σκληρή ανάγκη να γίνουν μετανάστες, άγνωστοι μέσα σε άγνωστους τόπους με την τραγικότητα του απροσάρμοστου σε ξένους τρόπους ζωής προ πάντος για μεγάλους, με τη βαρεία δουλειά ή και την ανεργία, περιπτώσεις που απελπίζουν κάποτε και οδηγούν στην καταστροφή.

Γνώρισα κορίτσια που για να' αποφυγούν τις στεργήσεις του νησιού, προτίμησαν να φύγουν για τη μακρινή ξενιτιά ορίζοντας «πέτρα πίσω τους» όπως έκαναν οι παλιοί. Δέν περνούσαν όμως ολόκληρος χρόνος που εξέφραζαν με σπαραγμό την επιθυμία τους να γύριζαν πίσω και ως έφταναν «ψωμί και κρεμμύδι» ή και «καπνοδόχο μονάχα» του νησιού τους ν' αντίκριζαν.

Μα ο γυρισμός πολύ δύσκολος και υπάρχουν χιλιάδες ταξείδια χωρίς γυρισμό.

Με τον καιρό καταπίνει κανείς το φαρμάκι του πόνου του και συνηθίζει στην ξένη ζωή σαν ευκρατή χλωρίδα στους πόλους, με μιαν σπύθα μονάχη σε μιαν απόκρηφνη γωνιά της ψυχής του που σκορπά θάρρη παρηγοριά πως θα γυρίσει μιαν μέρα έστω και για λίγο στον αγαπημένο του τόπο που πρωτοείδε το φως και πέρασε τα ξένοιαστα και χαρούμενα παιδικά του χρόνια.

Πολλά χωριά μας ξεσημάτωσαν σε τέτοιο βαθμό που βλέπομε γειτονιές ολόκληρες από ομορφα σπίτια κατάκλειστα ενώ άλλοτε πλημμύριζαν από ζωή και σφίγγεται η καρδιά μας.

Πιστεύω όμως πως ο καιρός πλησιάζει για μιαν αλλαγή που θα σώσει τον τόπο μας.

Ζωηφόρος άνεμος έργων πολιτισμού διατρέχει τα Κύθηρα τροποδοτούμενος από λαμπρούς πατριώτες που θα φέρη τέλος άνακοπή στον ολέθριο πανικό της αποδημίας. Πολλά μεγάλα έργα οικοδομούνται και συνεχίζονται με θαρραλέο ρυθμό.

Νοσοκομείο, δρόμοι, λιμάνια, βατόρια συνεταιρισμοί, ηλεκτροφωτισμός, Μακροκύθηρα, δενδροκομία, τρακτέρ, επικείμενα έγχειρσβελτωτικά και άλλα έργα, βρίσκονται όλα σε' όργασμο σταδίου δημιουργίας με χέλια σταβρά και τη στοργή του Κράτους που θα' αλλάξουν την όψη του φτωχού μας νησιού. —Θεμελιώδεις όμως προϋποθέσεις για την επιτυχία των προοδευτικών μας έργων σύμφωνα με την ταπεινή μου γνώμη άλλα και άρμόδιων, τυγχάνουν ο μεγίστης ανάγκης άναδιασμός της γής, ή όμόνοια μεταξύ των συμπολιτών μακριά από κάθε σύμβαρο τοπικισμό και ό γενικός προγραμματισμός στα μέσα και τους τρόπους για την αποτελεσματική θεραπεία των αναγκών μας.

«Ετσι μονάχα θα έπουλώσωμε την πληγή της μεταναστεύσεως και θα προχωρήσωμε γεγυμμένοι αυτοπεποίθησι για ένα καλύτερο μέλλον και την εξασφάλισι μιάς θέσης αληθινά ζηλευτής μέσα στη μεγάλη πατρίδα μας και τους πολιτισμένους λαούς».

ΧΡΥΣΑ Γ. ΚΟΡΩΝΑΙΟΥ

ΕΝΑ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ



«Εκεί ή χαρά, που γελά και παίζει με τους ξένους του νησιού, φέτος είχε να παίζει και με μās που τη γεννιά μας την ξέρη καλά. Νά! έδω είμαστε έμεις που ήρθαμε στών προπαίων μας την πατρίδα. Και αλήθεια δέ χάσαμε!»

Σ' ένα τόπο άπλό του νησιού πήγαμε σ' ένα τόπο που άν δέν τόν δής, ό νους δέν τό σκέφτεται. Κι' ό τόπος αυτός είναι το Διακόφτι. Είκοσι δύο σπατάκια, μιá άξέχαστη άμμουδιά και ένας μάλος ήταν εκείνο το χωριουδάκι.

Κι' όμως όμορφα με τόση λεπτότητα δέν υπάρχει άλλου. «Η θάλασσα άπλωμένη μακριά γεμάτη σαγήνη, έλεγε πολλά για το άπομακρυσμένο αυτό χωριό. Μέρως άξέχαστες, γεμάτες χαρά ήταν το φετεινό καλοκαίρι. Τι γρήγορα και ξένοιαστα που κύλησαν. Και να που μιá δυσκολία με τυλίγει, ό χωρισμός, ό κακός χωρισμός απ' το καλό άκρογιάλι. «Αλλά τί να κάνω; Πρέπει να γυρίσωμε γιατί οι συννεφιές ξεναρχίσανε. Και με βαρεία καρδιά, με μάτια βουρκαωμένα αποχωρίζομαι το όμορφο άκρογιάλι και τους καλούς του ανθρώπους έχοντας πάντα την έλπίδα πως γρήγορα θα το ξαναδώ»

Ανάνη 'Ιωάννου

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΕΙΝΑΙ ΠΡΩΤΑ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΥΣΤΕΡΑ ΓΥΝΑΙΚΑ



Τεργος

ΚΥΘΗΡΙΑΙ
ΑΘΗΝΩΝ—ΠΕΙΡΑΙΩΣ—ΚΥΘΗΡΩΝ
ΟΡΓΑΝΩΘΗΤΕ
Πρός αποτελεσματικήν υπεράσπισιν
των δικαιωμάτων σας

ΟΜΟΡΦΙΕΣ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ

(Συνέχεια έκ της 1ης σελίδος)
προσευχηθούν και να λατρεύσουν το Ναζωραίο. Έδω έκαναν τις πρώτες κατασκευαστικές ακολουθίες τους που είναι οι βάσεις της λειτουργίας. Από κει κατά χιλιάδες τούς ώδηγούσαν στα βασανιστήρια και στο μαρτυρικό θάνατο, για να θεμελιώσουν με την θυσία τους και να στερεώσουν τη νέα θρησκεία τους.

Στα τοιχώματα των νεκρικών αυτών θαλάμων υπάρχουν και ποικίλα Χριστιανικά σύμβολα, που αποτελούν σπουδαιότατα μνημεία της παλαιοχριστιανικής τέχνης.

Από τις ζοφερές αυτές κατακόμβες ο Χριστιανισμός ξεχύθηκε στους μεγαλοπρεπέστερους δρόμους της Ρώμης και έδημιούργησε μνημεία άνυπερβλήτου κάλους και μεγαλείου. «Ο Άγιος Πέτρος γίνεται το κέντρο του Βατικανού. «Η Βασιλική αυτή που ή οικοδομή της άρχισε το 1505 και συμπληρώθηκε μετά από δύο αιώνες αποτελεί το κορυφαίο της Ρωμαϊκής έκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής. Υπερμεγέθεις μαρμαρίνοι κίονες υποδαστάζουν την όροφήν και τον τεράστιον θόλον, που άπαστρύπτουν από χρυσόν. Ένα πληθος μαρμαρίνων, υπερδιπλασίον του φυσικού μεγέθους, αγκαλιώνουν, άλλα μέσα σε κόγχες και σε στάσεις που σου δίδουν την εντύπωση πως μπαίνουν στο ναό και άλλα πάνω σε ύψηλές βάσεις, μι-

κροί μαρμαρίνοι άγγελοι, που φαίνονται πως πετούν στα χρωματιστά μαρμαρίνα παραπετάσματα, διάφορες παραστάσεις και σχήματα από μικρά τεμάχια μαρμαρίνων ποικιλοχρωμών πλακών και όρατες τοιχογραφίες συμπληρώνουν την μυθώδη πραγματικά έσωτερικό διάκοσμο, που δημιουργεί μιá άτμόσφαιρα κατασκευής ανατάσεως σε σφαίρες που κατοικεί ό αληθινός Θεός. «Αν επάνω στη γή ή κατοικία του Θεού είχε το όμοιωμά της, τέτοια θα έπρεπε να είναι ή «Αγία Σοφία ή δική μας και ή «Αγία Πέτρος της Ρώμης, ίσως και άλλοι μεγάλοι Χριστιανικοί ναοί σ' άλλες μεγάλες Εδρωπαϊκές πόλεις, που άκόμη δέν είδαν. «Ο Άγιος Πέτρος όμως δικαιώνει την φήμη του. «Συ εί Πέτρος και επί ταύτη τη πέτρα οικοδομήσω μου την έκκλησίαν».

Οι καθολικοί, με τον μεγάλο θρησκευτικό ζήλο τους και φανατισμό που τούς διακρίνει, έξεδήλωναν την ευλάβειά τους με ιδιοτυπία που είναι άγνωστη σε μās τούς όρθοδόξους. Οι πιστοί πλησίαζαν, καθώς έμπαιναν στον ναό, το περίφημο χάλκινο άγαλμα του Άγιου Πέτρου, που είναι τοποθετημένο πάνω σε ύψηλη βάση και με τα δάκτυλα του δεξιού των χεριού άγγιζαν τα άκρα των δακτύλων των ποδιών του αντί προσκυνήματος.

(Ακολουθεί)

ΠΟΤΙΤΣΑ ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΥ



«Η κ. Άννα Έμμ. Καλλιγέρου (δεξιά) μετά της δίδοις Ειρήνης Παν. Πετροχείλου (άριστερά) άμφότεραι εκ Λειβαδίου μεταμφιεσθείσαι κατά τας «Απόκρως εις επαινίδας (ως άνωτέρω) και περιελθοῦσαι το χωρίον Λειβάδι, μη αναγνωρισθείσαι παρ' ούδενός. Περιουλέεξαν έλαιον χρήματα και άλλα είδη (άκόμη και μαρούλια), τα όποια βεβαίως επέστρεψαν κατόπι».

«Η κ. Καλλιγέρου έξηπάτησε μεταξύ των άλλων, τον σύζυγον, την πενθεράν και τούς γονείς της, λαβούσα και παρ' αυτών διάφο-

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

«Ανακοινούμεν προς τούς αγαπητούς συνδρομητάς μας ότι από της παρούσης έκδόσεως νέος υπάλληλος άναλαμβάνει τας εισπραξεις της εφημερίδος, καθ' όσον ό κ. Γεώρ. Σεμιτέκοιος άπεσούρη οικειοθελώς δι' ιδιωτικής του υποθέσεως.

Γυναίκα με χαρακτηριστικό, ό πολυτιμότερος θησαυρός

Στη γυναίκα όφείλομε τις πιο μεγάλες χαρές μας

«Η κ. Άννα Έμμ. Καλλιγέρου (δεξιά) μετά της δίδοις Ειρήνης Παν. Πετροχείλου (άριστερά) άμφότεραι εκ Λειβαδίου μεταμφιεσθείσαι κατά τας «Απόκρως εις επαινίδας (ως άνωτέρω) και περιελθοῦσαι το χωρίον Λειβάδι, μη αναγνωρισθείσαι παρ' ούδενός. Περιουλέεξαν έλαιον χρήματα και άλλα είδη (άκόμη και μαρούλια), τα όποια βεβαίως επέστρεψαν κατόπι».



Και μία ιδιόρρυθμος... συνεργάτις

ΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

«Όλες οι ειδικότητες είνε χρήσιμες για την πρόοδο και τον πολιτισμό μας».

«Όσοι έξαγκούν ένα επάγγελμα αίσθύνονται μεγάλη ευχάριστη όταν εξασφαλίζουν ίκανοποιητικές αποδοχές από μιá εκλεκτή εργασία τους. Υπάρχουν όμως και άτομα που δέν αγαπούν το επάγγελμά τους κι' εργάζονται μηχανικά, χωρίς όρεξη, κουράζονται περισσότερο, στενοχωρούνται και νευρίζουν εύκολα».

Κι' αυτό ίσως γιατί δέν εκκινούν κατάλληλη έκλογή στο επάγγελμά τους, που όπως είναι φυσικό πρέπει να ταιριάζη στο χαρακτήρα κάθε ανθρώπου. Τό έχω διαπιστώσει από κορίτσια που οι γονείς τους θέλησαν να τά μάθουν μιá τέχνη που δέν τούς άρεσε (κέντημα ραπτική, άργαλειό), ή και γιατί έσκέπτοντο να ξενιτευθούν ή τέλος γιατί δέν είχαν ανάγκη να εργασθούν, χωρίς να καταλαβαίνουν πως ή ζωή δέν έχει νόημα, χωρίς άπασχόλησι. Μα στην πιο μεγάλη πλειοψηφία τους τα κορίτσια του τόπου μας γεμάτα υγεία και ζωή, μ' αίσθήματα και σκέψεις άγνές, άφρασύονται δόξα στα δάκτυλά τους κι' αίσθύνονται μεγάλη ίκανοποίησι και χαρά».



Και ή ευχαρίστησι αυξάνεται δλοένα και πιο πολύ με τό άνέβασμα του ήθικου και όλικου επέδου των και άκόμη περισσότερα όταν βλέπουν όλοκληρωμένα τά έργα των χερών τους, τά δικα λεχτά».

«Η αιδόρμητη άγάπη του επαγγέλματος στο έργο του, άποτελεί την πιο μεγάλη έγγυησι για την επιτυχία του στη ζωή».

Αιμιλία Άντ. Ζαντιώτου
Μοδίστα

Δόξα και τιμή στη γυναίκα σαν μάνα, σύζυγο, κόρη, άδελφή και συνάνθρωπο

Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΞΕΝΗΤΕΜΕΝΟΥ

(Συνέχεια έκ νης 4ης σελίδος)
κωσαν. Κι' όμως σ' αυτό το σπίτι πριν πολλά χρόνια, πόσα γέλοια και χαρούμενα ξεφωνητά άκουγότουσαν. Αυτό το σπίτι είδε τόση χαρά και εύτυχία. Παντοί άκουγότουσαν γέλοια και φωνές και τώρα έμεινε μόνο, έρημο και βουβό. Σ' αυτό το σπίτι διασπίε ή χαρά! Και τώρα... τώρα τίποτα! Γόρσα έλα τά δωμάτια, άγκισα έλα τά πράγματα με άγάπη και στοργή. «Ημουν κατάχλωμος, με μάτια θολά από την θλίψη και την άγωνία. «Ήθελα να φύγω μακριά από όλα αυτά τά πένθημα πράγματα που βρισκότουσαν μπροστά μου και μου θύμιζαν όλους τούς ανθρώπους που είχα αγαπήσει και που είχαν χαθεί».

«Ένας κόμπος στάθηκε στο λαιμό μου και οι λυγμοί φούσκωναν το στήθος μου και τούς έπνιγα με δυσκολία. «Η άγωνία μ' έπνιγε, ήθελα να τινάξω από πάνω μου ατήν την καταθλιπτική απελπισία. «Έκανα να τρέξω προς την πόρτα, μα ένοιωσα μιá φωνή να μου ψιθυρίζει «Φεύγεις; θά σε περιμένω... κι' άν έλθι μου ή ζωή περάσει μ' ατήν την άνώφελη άναμονή. Μιά μοναξιά δίχως παρηγοριά».

Τώρα...μα πολύ άργά ένοιωσα με φρίκη, έλο τόν σπαραγμό μιās ψυχής από την άγωνία του χωρισμού. Προχώρησα λίγα έήματα προς την πόρτα. Μιά άλλη γλυκιά μορφή γνώριμη κι' αυτή, μα πιο κοντινή, φάνηκε μπροστά στα μάτια μου. Τό δέλεμα της με άγωνία καρφώθηκε μέσ στο δικό μου».

«Πές μου, θά έρω το άστρο μου ψάχνοντας κάθε βραδυά το άπειρο τ' ούρανο;»
«Ό! μικρή μου φίλη. Και μιá άλλη νέα ρωμαντική βρέθηκε στα πρώτα έήματα της ζωής μου έβλαψε με θρήνη το ταίρι της μέσ' το πλήθος των ανθρώπων. Και διά λεξε μένα. «Ήτο μιá εκλεκτή ψυχή, άγνή και τρυφερή. «Ήτο άνευροπόλος. Πίστεψε στις άνοπαρες όμορφιές της ζωής και χάθηκε. Πίστεψε στα όραία λόγια και στος όρκους ενός είκοσάχρονο παλληκαριού που έφρευε για την ξενιτειά».

Φτωχή μου άγάπη, σ' έγκατέλειπα. «Ήθελα να κάνω πολλά λεπτά».

Κι' έτσι έγκατέλειπα την νέα που με λάτρευε στη μαύρη μοναξιά».

«Με περίμενες άγάπη μου; Με περίμενες άδικα. Μα άλλοίμονο, άργησα πολύ να γυρίσω».

«Η λύπη, ή άγωνία, τά δάκρυα, ό πόνος που ένοιωσα στην καρδιά, μ' έκαναν ένα κουρέλι».

«Ήθελα να τρέξω προς τόν ήλιο προς τό φως, προς την χαρά της ζωής, προς την εύτυχία. Μα όταν έβηκα έξω, είδα τόν ήλιο που είχε γύρει προς την δύση του και τά έθαψε έλα με τά μαζιά του χρώματα. Είδα πως και ή δική μου ζωή είχε φθάσει στη δύση της. Άργά, πολύ άργά για όλα... για την ζωή, την άγάπη... την εύτυχία».

...Και εκεί γυρισμένος στην κουραστική του πλοίου, που μ' έπερνε μακριά από την πατρίδα μου, μακριά από ότι άγάπησα και χάθηκε, για να χαθώ κι' εγώ μέσ' την μαύρη ξενιτειά, με την ψυχή πλημμυρισμένη από άνεκπλήρωτους πόθους, από γκρεμισμένα όνειρα, από πικρή νοσταλγία άφήσα τά δάκρυα μου να κυλήσουν και ν' άνακατευθούν με τούς λευκούς άφρούς που άφηνε σχίζοντας τό πλοίο μας».

Έβλαψα για την νεότητά μου που χάθηκε, για την έρημιά της



Ράφιμο

ζωής μου, για την μοναξιά της ψυχής μου. Και διερωτήθηκα, άν αξίζει κανείς μιá ζωή άδεια, χωρίς σκοπό, χωρίς νόημα θυμηθήκα, πόσο περιωρισμένοι και πόσο εύτυχείς ήταν οι γονείς μου, οι συγγενείς μου κι' άν πάω πιο μακριά, οι πρόγονοί μου. Πόσο άθωα και αίσθηματά τους, ή ποιήσ' τους!

Τι κι' άν έμαθα να μιλάω για την άκαταμέτρητη θάλασσα, για την άπέραντη γή; Με πόση άπέραντη θλίψη σκέφθηκα, πως ό άνθρωπος χρειάζεται μόνο λίγους δόλους γής τούς δόλους του χωματός της πατρίδος του, για ν' απολαύση πάνω της την αληθινή χαρά, την άπέραντη εύτυχία κι' ακόμα λιγότερους για ν' άναπαύθι κάτω απ' αυτούς, και να νοιώσ'η άπέραντη γαλήνη».

Τι με όφέλησαν όλα αυτά. Τά ταξίδια, οι γνώσεις. Τώρα, τί όφέλει κι' άν άπέκτησα τόσα πλούτη...

ΚΟΥΛΑ ΚΑΡΔΑΡΑ